

STRATEGICKÝ PLÁN LEADER

MAS POHODA venkova

**Krok za krokem
s POHODOU venkovem**

Schváleno Valnou hromadou MAS POHODA venkova dne

19.12. 2007

OBSAH

Obsah.....	2
1 Žadatel/předkladatel SPL	3
2 Základní údaje o území MAS.....	3
3 Zpracování Strategického plánu Leader MAS	3
4 Analýza území.....	5
4.1 Hodnocení území.....	5
4.2 Zdroje území pro realizaci SPL	14
5 SWOT analýza.....	16
5.1 Vymezení SWOT analýzy	16
5.2 Metodika SWOT analýzy	18
6 Strategie.....	20
6.1 Priority a cíle	20
6.2 Způsob dosahování cílů a priorit	28
6.3 Zapojení inovačních prvků	29
6.4 Finanční plán	31
6.5 Integrovaná strategie území.....	32
6.6 Monitoring naplňování cílů SPL	33
7 Partnerství MAS	34
7.1 Historie MAS.....	34
7.2 Zapojení partnerů do přípravy SPL	35
7.3 Vztah k obyvatelstvu	36
7.4 Otevřenost MAS	37
8 Zkušenosti a spolupráce.....	38
8.1 Zkušenosti.....	38
8.2 Spolupráce	39
9 Organizace a zdroje MAS.....	40
9.1 Organizační struktura a rozdělení odpovědností	40
9.2 Zdroje MAS pro činnosti spojené s realizací SPL.....	45
10 Administrativní postupy	49
10.1 Registrace projektů.....	50
10.2 Způsob výběru projektů.....	52
10.3 Realizační část	53
10.4 Kontrola činnosti MAS.....	55
10.5 Archivace.....	55
10.6 Monitoring	56
10.7 Vyhodnocení SPL (evaluace)	58
10.8 Propagace MAS	58
11 Zapojení žen, mladých lidí a zemědělců	59

Seznam zkratk a zvláštních výrazů:

SPL = Strategický plán Leader, tento dokument

PRV = Program rozvoje venkova ČR, který obsahuje opatření, jimiž lze financovat záměry místních žadatelů i realizaci SPL jako celku a samotnou činnost MAS

MZe = Ministerstvo zemědělství ČR, autor a garant PRV (www.mze.cz)

SZIF = Státní zemědělský intervenční fond, instituce, která plní vůči MAS a místním žadatelům kontrolní a platební úkoly, stanovila pravidla, která MAS povinně přenáší na žadatele (www.szif.cz)

NNO = nestátní nezisková organizace

OP = operační program

fiche = fiše, je správným českým výrazem pro stručný popis, v tomto případě jde o stručný popis opatření, které MAS stanovila v SPL a které bude předmětem výzvy místním žadatelům (všude v SPL a v titulcích fiší zachováváme na přání SZIF výraz Fiche, ale ve vlastním textu používáme český výraz)

1 ŽADATEL / PŘEDKLADATEL SPL

název žadatele: **Místní akční skupina POHODA venkova**

právní forma MAS: **občanské sdružení**

2 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ÚZEMÍ MAS

rozloha: **281 km²**

počet stálých obyvatel¹: **30 287**

3 ZPRACOVÁNÍ STRATEGICKÉHO PLÁNU LEADER MAS

Způsoby a metody zpracování

Postup práce: Kromě faktografických údajů z obcí, z institucí veřejné správy a z dalších dostupných zdrojů jsme čerpali z dotazníků a rozhovorů v regionu. Analýza byla následně vyhodnocena do profilu regionu a její závěry jsou obsahem SWOT analýzy. Ta potom byla spolu s dříve stanoveným posláním MAS východiskem pro návrh hlavních cílů. Hlavní cíle v rozvoji regionu, potřeby a záměry obcí a dalších místních subjektů (v projektových listech) a pravidla PRV byly podkladem pro tvorbu fiší. Jednotlivé kroky v přípravě dokumentu a návrhy kapitol byly projednávány na setkáních výborů a pracovních skupin MAS.

MAS s přispěním experta využila tyto **metody**:

---

¹ K 31.12.2006.

- dotazníkové šetření v obcích regionu ke zjištění některých skutečností o obcích
- sběr projektových listů se záměry obcí, podnikatelů a neziskových organizací
- dotazník pro veřejnost a členy MAS k prioritám financování rozvoje regionu v příštím období (vše viz odd. 7.3)
- informování veřejnosti prostřednictvím www stránek MAS s výzvou k účasti
- zpracování statistických údajů a dalších faktů o regionu s využitím databází Českého statistického úřadu, Krajského úřadu, www stránek různých institucí
- SWOT analýzu s vyhodnocením nejdůležitějších charakteristik regionu a největších příležitostí a hrozeb pro nejbližší období
- projednávání v pracovních skupinách a výborech MAS (viz např. odd. 7.2 a kap. 11)

Využili jsme **dříve zpracované strategické dokumenty:**

- Integrovanou územní strategii MAS Pohoda venkova (listopad 2006)
- Strategii rozvoje DSO Regionu Novoměstsko (srpen 2005)

Naproti tomu jsme nemohli využít strategii rozvoje Královéhradeckého kraje, neboť nebyla k dispozici aktuální verze (poslední zveřejněný dokument je z r. 2003), ani rozvojové dokumenty obvodů obcí s rozšířenou působností, neboť dosud neexistují.

Způsob zapojení místních aktérů

Za místní aktéry považujeme všechny, kteří působí v regionu a mohou přímo ovlivnit rozvoj regionu a realizaci SPL. Jsou to především:

- obce a jejich představitele
- představitelé svazku obcí Orlické hory
- vedoucí pracovníci útvarů rozvoje městských úřadů v N. Městě n. M. a Dobrušce
- představitelé institucí státní správy, v jejichž působnosti je region (např. Úřadu práce)
- majitelé a manažeři drobných, malých a středních místních podniků
- podnikatelé v zemědělství a mimo zemědělství (ve výrobě i službách)
- nestátní neziskové organizace občanského typu (zejména zájmová sdružení a poskytovatele sociálních a jiných služeb)

Ve vztahu k realizaci SPL to jsou ovšem zejména:

- potenciální žadatelé a příjemci
- obce regionu

Všechny dosažitelné osoby z tohoto výčtu jsme informovali dopisem, e-mailem nebo zveřejněním informací (viz např. Opočenské noviny z 1.6.2007) pomocí informačních a propagačních materiálů (viz ukázky v nepovinné příloze č. 6).

Členy místní akční skupiny se postupně stávali lidé, kterým není lhostejná další budoucnost regionu a také zájemci o financování záměrů svých obcí a firem. Ti jsou pochopitelně nejlépe informovaní a také se **aktivně účastnili přípravy SPL** ve výborech a pracovních skupinách (viz odd. 9.1 a 7.2). Zvláště tomu bylo v případě žen a zemědělců (viz kap. 11), kteří tvoří velkou část členské základny MAS (viz odd. 9.1).

Podíl expertů

Jako expert a poradce s námi při přípravě SPL spolupracoval PhDr. Oldřich Čepelka, Tima Liberec, Erbenova 2, 460 08 Liberec 8 - tel. 485 151 742 - fax 485 152 791, e-mail: oldrich.cepelka@tima-liberec.cz, www.tima-liberec.cz/leader. Šlo o školení, poradenství v současné etapě rozvoje MAS a při přípravě SPL, o koncipování strategie a fiší apod. Jeho odbornost plyne z toho, že.

- je **lektorem a poradcem v problematice využití fondů EU a rozvoje venkova** pro místní akční skupiny, nestátní neziskové organizace a obce,
- **v 9 venkovských regionech připravil vznik a rozvoj místních partnerství a MAS, rozvojových strategií a dílčí projekty typu LEADER,**
- je **zpracovatelem strategických plánů rozvoje venkovských regionů** a projektových žádostí MAS a SPL (vazba na programy SAPARD, LEADER a PRV) v okresech Pelhřimov (Svidník), Česká Lípa (Peklo, Podralsko), Semily (Tábor, Jilemnicko), Trutnov (Krkonoše), Liberec (Podještědí), Jablonec n. N. (Tanvaldsko), Hradec Králové (Cidlina), Olomouc (Region Haná), Praha – východ (Pošembeří), Ústí n. O. (Nad Orlicí), Rychnov n. Kn. a Náchod (Pohoda venkova) aj.,
- je **zpracovatelem projektů a projektových žádostí** měst, obcí, NNO a MAS pro PHARE 2003 (RLZ), SROP, **pro Program obnovy venkova, OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství aj.,**
- je specialistou na **vyhledávání a zavádění inovací** v činnosti místních žadatelů,
- je spoluzakladatelem (1999) a **spolupracovníkem mezinárodní mimovládní iniciativy PREPARE, která se zabývá rozvojem venkova** v nových zemích EU,
- **organizuje tuzemské a zahraniční studijní cesty** pro zástupce neziskových organizací, ústřední a místní veřejné správy a místních akčních skupin (MAS) **s tematikou rozvoje venkovských oblastí,** (v r. 2003 do Rakouska a Polska, v r. 2004 do Španělska a Bulharska, v r. 2005 do Litvy a Lotyšska, v r. 2006 z 22 zemí Evropy do ČR),
- je **v aktivním kontaktu s MAS a národními sítěmi MAS v Irsku, Švédsku, Finsku** a v některých nových členských zemích (Lotyšsko, Estonsko, ...), se zakladateli European Rural Association aj.,
- patří mezi **zakladatele a je členem správní rady Národní observatoře venkova, o. p. s.** (od 2005),
- je vedoucím projektu **kvalifikační přípravy místních akčních skupin na období 2007-13** v Královéhradeckém kraji a spoluřešitelem v podobných projektech v Jihočeském, Libereckém a Středočeském kraji (2005-8),
- vedl celostátní **průzkum podmínek pro činnost, vzdělávacích potřeb a očekávání MAS pro období 2007-13** (168 zástupců 66 MAS, 2006-7) a **benchmarking MAS v ČR a EU** (2007).

4 ANALÝZA ÚZEMÍ

4.1 Hodnocení území

Identifikace regionu a jeho homogenita

MAS Pohoda venkova působí na území 281 km² a žije zde 30 287 stálých obyvatel. Region je součástí Královéhradeckého kraje a NUTS II Severovýchod. Rozkládá se na území okresů Náchod a Rychnov nad Kněžnou ve třech správních obvodech obcí s rozšířenou působností (Dobruška, Nové Město nad Metují, Náchod). MAS Pohoda venkova sídlí v obci Val.

MAS působí na území 30 obcí: Bačetín, Bohdašín, Borová, Bystré, Česká Čermná, České Meziříčí, Dobré, Dobruška, Dobřany, Chlístov, Janov, Jestřebí, Kounov, Libchyně, Mezilesí, Nové Město nad Metují, Nový Hrádek, Ohnišov, Olešnice v Orlických horách, Opočno, Podbřezí, Pohoří, Přibyslav, Sedloňov, Semechnice, Sendraž, Slavoňov, Sněžné, Trnov a Val.

Původně bylo součástí MAS Pohoda venkova 23 obcí. V roce 2007 se odpojilo Deštné v Orlických horách a připojilo osm nových obcí, které jsou zapojeny také v Dobrovolném svazku obcí Region Novoměstsko.

Region zaujímá geograficky **celistvé území** a může tak účinně jednat při **společném řešení infrastruktury obcí, v územním plánování, v rekreačním využití území i v investiční politice**. Z hlediska přírodních a socio-ekonomických podmínek se dá území rozdělit do tří specifických podoblastí:

- ❑ **horská část** - Borová, Česká Čermná, Nový Hrádek, Olešnice v Orlických horách, Sedloňov, Sněžné,
- ❑ **podhorská část** - Bačetín, Bohdašín, Bystré, Dobré, Dobřany, Janov, Jestřebí, Kounov, Libchyně, Mezilesí, Ohnišov, Přibyslav, Sendraž, Slavoňov,
- ❑ **mírně zvlněná část** - České Meziříčí, Dobruška, Chlístov, Nové Město nad Metují, Opočno, Podbřeží, Pohoří, Semechnice, Trnov, Val.

Zjednodušeně se dá říci, že **tyto oblasti se vyznačují i odlišným rozvojovým potenciálem**: Horská oblast je turisticky přitažlivá, avšak méně atraktivní pro trvalé usídlení. Mírně zvlněná, rovinatá část poskytuje celkově příznivé životní podmínky trvalým obyvatelům (včetně zaměstnanosti a dopravní dostupnosti), ale až na výjimky (tři města) není přitažlivá turisticky. Zato jsou zde dobré podmínky pro zemědělskou činnost. Podhorská část jakoby spojovala nevýhody obou předchozích.

Obce těží i ze své blízkosti k větším městům (např. Přibyslav, Pohoří), z dopravní dostupnosti (Podbřeží), velikosti (N. Město n.M., Dobruška), turistické atraktivnosti (v zimě Olešnice, Sedloňov, mimo zimu zejména Nové Město), blízkosti závodu v Kvasinách (Dobré, Podbřeží) a jiných podmínek. Nevýhody specifických podmínek překonávají obce aktivitou při získávání dotací (např. Č. Čermná, Val) a bohatým kulturním a sportovním životem (Dobré, Val aj.). Jako celek má region užitek ze spolupráce a) v rámci turistické oblasti Orlické hory a Podorlicko, b) ze společné podpory místních produktů („Orlické hory – originální produkt“), c) společné propagace projektu „Vandrování Kačenčinou pohádkovou říší“, který se týká horské části MAS, a navazujícího projektu „Brány Orlických hor“, který se týká všech třech měst území MAS apod. Podrobnosti jsou uvedeny v odd. 4.2 a 8.2.

Charakteristika a zhodnocení území

Celé území je **ekonomicky i sociálně stabilní**, města nabízejí dostatek pracovních příležitostí (v některých obcích je dokonce nulová nezaměstnanost). Výhodou je i **pěkné a kvalitní životní prostředí**, nacházejí se zde historicky cenné objekty a velmi dobré zázemí pro rodinnou a sportovní relaxaci. To vše vytváří z oblasti **tradiční turistický cíl celorepublikového významu**. Region v novější historii nebyl postižen sociálními ani ekonomickými otřesy, nedošlo k výraznější migraci obyvatelstva, k hromadnému zániku hospodaření na půdě ani k ukončení činnosti významných zaměstnavatelů.

Výjimkou jsou **místní povodně**, které v posledních letech postihují území zejména podél vodních toků Zlatý potok a Dědina a znamenají poměrně velké materiální škody. Při likvidaci jejich následků občané mnohokrát osvědčili solidaritu a spolupráci a dá se říci, že i toto společně prožívané nebezpečí přispívá k soudržnosti obyvatel podhorských obcí.

Přírodní podmínky

Území MAS se nachází v mírném klimatickém pásu. Podnebí je výrazně závislé na nadmořské výšce, na sklonku podzimu a během zimy se často objevuje teplotní inverze. Nejvíce srážkových dní je v Orlických horách v zimě, méně v létě a nejméně v přechodných ročních obdobích. Průměrný roční úhrn atmosférických srážek dosahuje v nižších oblastech 800 – 1 000 mm, ve vrcholových oblastech okolo 1 300 mm, v podhůří pak 600-700 mm.

Orlické hory s výškou kolem 1000 m n.m. se rozkládají v příhraniční horské části. Jejich chráněná krajinná oblast byla vyhlášena Ministerstvem kultury ČR dne 28.12. 1969. Přimo na území CHKO se nacházejí pouze dvě obce z regionu MAS - Olešnice v Orlických horách a Sedloňov.

Obyvatelstvo: počet, složení a vývoj v obcích

Základní údaje o obcích

	nadmořská výška (m n.m)	rok první písemná zmínka	výměra (ha)	počet obyvatel		hustota obyvatelstva
				celkem	z toho ženy	
Bačetín	462	1 458	813	402	195	49
Bohdašín	485	1 544	538	237	129	44
Borová	620	1 445	307	187	99	61
Bystré	543	1 475	328	248	111	76
Česká Čermná	520	1 448	891	458	233	51
České Meziříčí	254	1 300	2191	1 709	863	78
Dobré	435	1 367	1 735	832	409	48
Dobruška	287	1 312	3 443	6 895	3574	203
Dobřany	630	1 361	405	126	63	31
Chlístov	354	1 545	112	91	46	81
Janov	517	1 544	339	111	55	33
Jestřebí	448	1 459	429	174	88	41
Kounov	445	1 490	1 135	260	124	23
Libchyně	408	1 649	119	78	41	66
Mezilesí	504	1 403	236	202	95	86
Nové Město n/ M.	332	1 501	2313	10 049	5171	434
Nový Hrádek	565	1 362	1 139	732	377	64
Ohnišov	411	1 471	1 051	493	254	47
Olešnice v O.h.	610	1 354	1 492	466	236	31
Opočno	292	1 068	1 401	3 144	1658	224
Podbřeží	323	1 388	786	484	233	62
Pohoří	260	1 361	627	613	314	98
Přibyslav	500	1 358	350	172	82	49
Sedloňov	650	1 654	1 901	243	113	13
Semechnice	282	1 364	776	368	180	47
Sendraž	550	1 403	185	92	43	50
Slavoňov	420	1 369	393	274	139	70
Sněžné	640	1 544	610	122	53	20
Trnov	292	1 388	1 477	643	323	44
Val	355	1 361	604	292	153	48
celkem			28 126	30 287	15 454	
průměr	446	1 425				108

Zdroj: MOS 31.12.2006

Na území místní akční skupiny žije v současné době **30 287 obyvatel**. V 73 procentech obcí na území MAS žije do 500 obyvatel. Jedná se tedy o **venkovský region s menším počtem větších měst**. Většina obcí byla založena již ve 14. století, což svědčí o dlouhodobé tradici osídlení v regionu. Průměrná hustota obyvatel v regionu je 107 obyvatel/km², přičemž v celé České republice je to 130 obyvatel na km². Vzhledem k celé republice se jedná o podprůměrnou hodnotu, ne tak ovšem v Královéhradeckém kraji, kde žije průměrně 115 obyvatel na km².

Region patří ke statisticky populačně průměrným ve srovnání s průměrným počtem obyvatel MAS v ČR (cca 28 tisíc obyv.), je však hustěji obydlen než regiony ostatních českých MAS. Plné srovnání s MAS v Královéhradeckém kraji, se souborem většiny MAS působících v ČR a s výběrem MAS v zemích EU podává tabulka:

průměrné hodnoty	počet obyvatel	% Pohody venkova	rozloha km ²	% Pohody venkova	hustota ob./km ²	% Pohody venkova
13 MAS v KHK	27 859	92	321	114	87	80
136 MAS v ČR	27 842	92	367	131	76	70
132 MAS v EU	62 672	207	1 877	668	33	31
Pohoda venkova	30 287	100	281	100	108	100

Zdroj: Zjištění a propočty Tima Liberec.

Čísla ve sloupcích „% Pv“ znamenají, kolik činí průměrná hodnota MAS z velikosti regionu POHODY venkova. Například 13 MAS z Královéhradeckého kraje má v průměru o 8 procentních bodů méně obyvatel než POHODA venkova, o 14 % větší rozlohu a o 20 % nižší hustotu zalidnění.

Vývoj počtu obyvatel

	oblast	1991	2001	31.12. 2006	rozdíl 1991 - 2001	rozdíl 2001 - 2007	rozdíl 1991 - 2007
Bačetín	P	382	383	402	1	19	20
Bohdašín	P	208	222	237	14	15	29
Borová	H	226	178	187	-48	9	-39
Bystré	P	231	216	248	-15	32	17
Česká Čermná	H	431	437	458	6	21	27
České Meziříčí	N	1 522	1 567	1 709	45	142	187
Dobré	P	779	838	832	59	-6	53
Dobruška	N	6 893	7 181	6 985	288	-196	92
Dobřany	P	114	105	126	-9	21	12
Chlístov	N	111	95	91	-16	-4	-20
Janov	P	113	109	111	-4	2	-2
Jestřebí	P	175	169	174	-6	5	-1
Kounov	P	270	220	260	-50	40	-10
Libchyně	P	71	68	78	-3	10	7
Mezilesí	P	208	204	202	-4	-2	-6
Nové Město n/ M.	N	10 220	10 074	10 049	-146	-25	-171
Nový Hrádek	H	700	704	732	4	28	32
Ohnišov	P	499	478	493	-21	15	-6
Olešnice v O.h.	H	542	479	466	-63	-13	-76
Opočno	N	3 309	3 138	3 144	-171	6	-165
Podbřezí	N	459	457	484	-2	27	25
Pohoří	N	548	582	613	34	31	65
Přibyslav	P	139	164	172	25	8	33
Sedloňov	H	315	262	243	-53	-19	-72
Semechnice	N	370	368	368	-2	0	-2
Sendraž	P	84	90	92	6	2	8
Slavoňov	P	262	262	274	0	12	12
Sněžné	H	164	142	122	-22	-20	-42
Trnov	N	678	640	643	-38	3	-35
Val	N	273	287	292	14	5	19
celkem		30 296	30 119	30 197	-177	168	-9
celkem H		2 378	2 202	2 208	-176	6	-170
celkem P		3 535	3 528	3 701	-7	173	166
celkem N		24 383	24 389	24 378	6	-11	-5

Zdroj MOS k 31.12.2006 a VDB 2007 (ČSÚ).

H Orlické hory, P Orlická pahorkatina, N Orlická tabule

Tato data svědčí o **vysoké stabilitě počtu obyvatel v regionu**. Statisticky vzato, v období 1991-2001 ubývalo obyvatelstvo v horských obcích regionu, zhruba stejně však přišlo do podhorské části v dalších 7 letech (2001-2007). V obcích převážně nížinaté Orlické tabule je počet obyvatel dlouhodobě vyrovnán. Tato stabilita vývoje počtu obyvatel v obcích je bezpochyby jednou ze silných stránek regionu, která také přispěje k úspěšné realizaci strategie.

Vybavenost obcí

Vybavenost jednotlivých obcí se liší podle počtu stálých obyvatel i turistické atraktivnosti a návštěvnosti během celého roku.

	počet obyvatel	pošta	škola (včetně MŠ)	zdrav. zařízení	police	hasiči	kanalizace	vodovod	plynovod	veřejná knihovna	stálá kina	muzeum	galerie	jiné kulturní zařízení
Bačetín	402	0	0	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0
Bohdašín	237	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0
Borová	187	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	1
Bystré	248	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0
Česká Čermná	458	1	2	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	1
České Meziříčí	1 709	1	2	7	0	1	0	1	0	1	1	0	0	2
Dobré	832	1	2	1	0	2	0	1	0	1	0	0	0	1
Dobruška	6 985	1	8	41	1	2	1	1	1	1	1	1	0	3
Dobřany	126	0	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0
Chlístov	91	0	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0
Janov	111	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0
Jestřebí	174	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0
Kounov	260	1	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0
Libchyně	78	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Mezilesí	202	1	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0
Nové Město n/ M.	10 049	1	14	31	1	3	1	1	1	1	1	1	1	5
Nový Hrádek	732	1	2	3	0	1	1	1	0	0	1	0	0	1
Ohnišov	493	1	2	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1
Olešnice v O.h.	466	1	2	2	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1
Opočno	3 144	1	5	26	1	1	1	1	1	1	0	0	1	3
Podbřezí	484	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0
Pohoří	613	0	2	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1
Přibyslav	172	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0
Sedloňov	243	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0
Semechnice	368	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0
Sendraž	92	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Slavoňov	274	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Sněžné	122	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0
Trnov	643	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1
Val	292	0	1	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	1
celkem	30 197	15	46	114	5	34	17	26	7	25	5	3	2	22

Zdroj: informace od obcí

Občanská vybavenost souvisí s velikostí jednotlivých obcí. Tabulka ukazuje, že v některých obcích není vybavenost na potřebné úrovni, v nemalém počtu obcí chybí kanalizace (13 obcí), ve 4 obcích chybí vodovod. Pouze 7 obcí v regionu má plynovod. Pouze polovina obcí má vlastní školské zařízení, v ostatních musí děti předškolního i školního věku dojíždět. Ve více jak 65 % obcí chybí zdravotnické zařízení. Vzhledem k husté silniční síti se rozšíření stálých zdravotnických zařízení nejeví jako hlavní priorita. Policejní stanice jsou pouze ve 5 městech v regionu, chybí také v Českém Meziříčí, které je s 1709 obyvateli 4. největší obcí mikroregionu. Téměř ve všech obcích se nachází veřejná knihovna. Ostatní kulturní zařízení již nejsou tak hojně zastoupena. Například v regionu má pouze 5 obcí stálé kino, 3 obce muzeum a

nachází se zde jen 2 galerie. 13 obcí má sice ještě jiné kulturní zařízení, ale i tak je počet jejich zastoupení nevyhovující, neboť více jak polovina obcí je úplně bez kulturního zařízení.

Rozšíření občanské vybavenosti by se tedy mělo stát jednou z priorit v rozvojových plánech regionu. Budoucí investice se musí zaměřovat především na doplnění či rekonstrukce vodovodů, kanalizací (se zvážením využitelnosti v malých obcích a roztroušených osadách), ale také financování a podporu místních kulturních zařízení, která neslouží jen místním obyvatelům, ale rozvíjejí cestovní ruch. Malá obecní muzea a galerie prezentují mikroregion turistům a zároveň slouží jako zázemí pro udržení historické tradice a identity regionu.

Zařízení a objekty pro sportovní vyžití a aktivní trávení volného času a kapacity ubytování

	počet obyvatel	koupaliště a bazény	hřiště	tělocvičny	stadiony otevřené	lyžařské vleky	počet míst pro karavany	počet ubytovacích zařízení	počet pokojů	počet stálých lůžek	dost. ubytovací kapacity v obci
Bačetín	402	0	1	0	0		0	0	0	0	
Bohdašín	237	0	1	0	0		0	0	0	0	
Borová	187	0	2	0	0		0	0	0	0	
Bystré	248	1	2	0	0		15	2	6	20	ano
Česká Čermná	458	1	2	0	0		0	2	4	8	
České Meziříčí	1 709	0	2	1	0		0	0	0	0	
Dobré	832	1	2	1	0		1	2	20	40	
Dobruška	6 985	1	10	4	1		0	3	10	20	
Dobřany	126	0	1	1	0		0	0	0	0	
Chlístov	91	0	1	0	0		0	0	0	0	ano
Janov	111	0	0	0	0		0	0	0	0	ano
Jestřebí	174	0	1	0	0		0	1	10	30	ano
Kounov	260	0	1	0	0	ano	0	4	15	45	ano
Libchyně	78	0	0	0	0		0	0	0	0	
Mezilesí	202	0	1	0	0		0	0	0	0	ano
Nové Město n/ M.	10 049	0	4	6	1		0	18		608	
Nový Hrádek	732	0	1	1	0	ano	0	3	50	262	ano
Ohnišov	493	0	2	0	0		0	1	3	8	ano
Olešnice v O.h.	466	0	1	0	0	ano	0	20	100	350	ano
Opočno	3 144	1	4	2	1		7	26	84	269	ano
Podbřezí	484	0	1	0	0		0	1	10	30	ano
Pohoří	613	0	1	1	0		10	0	0	0	ano
Přibyslav	172	1	1	0	0		0	0	0	0	
Sedloňov	243	0	0	0	0	ano	0	0	0	0	ano
Semechnice	368	0	1	0	0		0	0	0	0	ano
Sendraž	92	0	0	0	0		0	0	0	0	ano
Slavoňov	274	0	0	0	0		0	0	0	0	
Sněžné	122	0	1	0	0		0	4	70	180	ano
Trnov	643	0	2	0	0		0	1	5	15	ano
Val	292	0	2	0	0		1	0	0	0	
celkem	30 197	6	48	17	3	4	34	88	387	1885	ano-17 ne-13

Zdroj: informace od obcí

Ve většině obcí je obyvatelům, respektive i turistickým návštěvníkům, k dispozici hřiště. Nicméně často jsou v zanedbaném nebo nevyhovujícím stavu. Co se týče sportovního zařízení, není tedy v regionu na patřičné úrovni. I když v některých obcích jsou k dispozici i tenisová hřiště, v Bohdašíně i sportovní letiště a v blízkosti Nového Města nad Metují se nachází vodní nádrž Rozkoš, která je tradiční rekreační i sportovně-zábavnou destinací (např. windsurfing).

Ubytování pro návštěvníky má základní význam pro příjem obcí z cestovního ruchu. Jednodenní návštěvy znamenají pro obce většinou jen malý přínos. Z tohoto hlediska bude rovněž třeba připravovat marketingové prostředky pro podporu CR, zejména tzv. balíčky pro rodinné a firemní pobyty. Ubytovací kapacity jsou podle očekávání především v horských střediscích a také ve velkých městech (Dobruška, N. Město). Avšak v Borové nebo Č. Čermné není uspokojivá situace a MAS doufá, že se najdou investoři, kteří by s pomocí veřejných prostředků – především v rámci ROP a PRV – dokázali tuto potenciální potřebu zaplnit.

V regionu má 43 % obcí alespoň jedno ubytovací zařízení, v celé České republice 28 %. Nadprůměr ubytovacích zařízení na území MAS souhlasí s faktem, že Královohradecký kraj je na druhém místě v počtu ubytovacích zařízení mezi kraji v ČR. Počet lůžek, co do podílu celkového součtu, je mezi horskou a nížinatou částí vyrovnán. Výrazně méně lůžek je ovšem v podhorské části, kde ve více jak 2/3 obcí ubytovací kapacity nestačí k pokrytí poptávky. Je jisté, že tato oblast není dosud „objevena“ turisty. V horské části je pouze 1/3 obcí s ubytovacími kapacitami nespokojena, což souvisí s dlouholetou tradicí zimního cestovního ruchu a dlouhodobým budováním kapacit ubytovacích zařízení. V nížinaté části počet lůžek většinou obcí také vyhovuje.

V oblasti rozvoje cestovního ruchu má region MAS velký potenciál. Strategie území by tak měla mít jako prioritu i zvýšení ubytovacích kapacit, a to především v podhorské části. V souvislosti s ubytovacími kapacitami je vhodné rozšiřovat také nabídku produktů cestovního ruchu. Vzhledem k vhodným přírodním podmínkám pro sportovně-rekreační pobyty je důležité v obcích **renovovat nebo vybudovat nová sportoviště**. K tomuto faktu přispívá také to, že v obcích na území MAS působí mnoho zájmových sportovních sdružení, která mají zájem tato sportoviště spravovat a podílet se na jejich rekonstrukcích.

Zaměstnanost, ekonomický potenciál – zaměstnavatelé

Nezaměstnanost v obcích regionu (říjen 2007)

	oblast	dosažitelní uchazeči celkem	ekonomicky aktivní obyvatelé	míra nezaměstnanosti (%)
Bačetín	P	8	193	4,1
Bohdašín	P	1	96	1,0
Borová	H	3	87	3,4
Bystré	P	2	105	1,9
Česká Čermná	H	5	236	2,1
České Meziříčí	N	20	773	2,6
Dobré	P	16	374	4,3
Dobruška	N	89	3 782	2,4
Dobřany	P	0	52	0
Chlístov	N	0	42	0
Janov	P	2	40	5,0
Jestřebí	P	5	84	6,0
Kounov	P	2	97	2,1
Libchyně	P	0	27	0
Mezilesí	P	1	86	1,2
Nové Město n/ M.	N	143	5 141	2,8
Nový Hrádek	H	0	343	0
Ohnišov	P	8	243	3,3
Olešnice v O.h.	H	9	247	3,6
Opočno	N	27	1 481	1,8
Podbřezí	N	2	216	0,9
Pohoří	N	6	268	2,2
Přibyslav	P	4	85	4,7
Sedloňov	H	2	147	1,4

Semechnice	N	4	163	2,5
Sendraž	P	2	46	4,3
Slavoňov	P	0	115	0
Sněžné	H	2	72	2,8
Trnov	N	12	302	4,0
Val	N	4	129	3,1
celkem		379	15 072	2,5
celkem H		21	1 132	1,9
celkem P		51	1 643	3,1
celkem N		307	12 297	2,5

Zdroj: Úřad práce, říjen 2007

V regionu je velmi nízká nezaměstnanost, průměrně 2,5 %. Pět obcí nemá dokonce žádné nezaměstnané (Dobřany, Chlístov, Libchyně, Nový Hrádek, Slavoňov). Nejvyšší nezaměstnanost na území MAS je v Příbyslavi, s hodnotou 4,7 % se ovšem jedná o více než příznivou hodnotu.

Míra nezaměstnanosti je nižší než celorepublikový průměr, který v říjnu 2007 činil 5,8 %, a je i pod průměrem Královéhradeckého kraje, který byl ve stejném období 4,5 %. Ze sociálně ekonomického hlediska se jedná převážně o takzvanou „zdravou nezaměstnanost“, která představuje procento ekonomicky aktivních obyvatel, kteří v danou dobu mění zaměstnání, a ovšem v nevyhnutelné míře i o nezaměstnanost osob, které se rozhodly nepracovat, ale jsou v evidenci Úřadu práce.

Příčin malé nezaměstnanosti je několik: dobrá dopravní dostupnost do větších měst (Rychnov n. Kn., Hradec Králové, Dobruška, Nové Město n. M., Náchod), dostatek zaměstnavatelů a velkých firem (Škoda Auto Kvasiny, Východočeská stavební, Nový Elton, Stamont CZ atd.), kvalitní podmínky pro podnikání i pro drobné živnostníky nejen ve městech, ale i na vesnicích., lidé využili potenciál po roce 1989 a nebáli se začít podnikat. Více o ekonomickém potenciálu naleznete v následující kapitole.

Ekonomický potenciál

Zemědělská výroba byla na konci 20. století utlumena, téměř všechna orná půda v podhorských částech regionu byla převedena na louky a pastviny, které jsou pravidelně koseny. Důvodem byla zmenšující se rentabilita zemědělství v ČR.

V regionu také upadá tradiční textilní odvětví, neboť není schopno konkurovat levným dovozům z Číny a jižní Asie. Týká se to například výroby textilu v N. Městě a Dobrušce. Naopak došlo k rozvoji malého a středního podnikání ve strojírenském a zpracovatelském průmyslu, a také služeb, které jsou často spojeny se vzrůstajícím cestovním ruchem.

Významným zaměstnavatelem za hranicemi regionu je závod Škoda Auto, a. s. v Kvasinách, kam dojíždí značný počet obyvatel z regionu. V téže spádové oblasti působí rovněž mnoho subdodavatelů tohoto závodu, jejichž existence významnou měrou přispívá k nízké nezaměstnanosti na území MAS.

V regionu se nyní nepřipravuje žádná větší soukromá investice, ovšem i tak je nezaměstnanost hluboce pod republikovým průměrem. Tato informace tudíž pro rozvoj regionu nehraje významnější roli. Hodnota HDP na krajské úrovni představuje průměrnou republikovou hodnotu, proto nepředpokládáme, že by obce v mikroregionu měly mít do budoucna problémy s předfinancováním projektů.

Údaje o HDP regionu neexistují. V roce 2006 byl HDP v Královéhradeckém kraji 273 541 Kč na obyvatele, přičemž průměr celé republiky byl 314 765 Kč. Královéhradecký kraj se tak mezi ostatními kraji ČR umístil na 6. místě.

V regionu je registrováno 6 537 ekonomických subjektů. Vzhledem k hospodářské činnosti převažují subjekty působící ve službách, pohostinství, obchodě nebo zemědělství. Mezi právní formou hospodářské činnosti jednoznačně převládají podnikatelé (fyzické osoby), což svědčí o aktivní podnikatelské činnosti obyvatel mikroregionu.

Mezi významné zaměstnavatele přímo v území MAS patří firmy a podniky, které pocházejí z větších měst území. V Dobrušce to jsou KBA Grafitec, Proma CZ, Jech, Stuha či Kand. V Českém Meziříčí je největším

zaměstnavatelem Cukrovar TTD. V Novém Městě nad Metují se nachází řada významných firem jako Kamat, bývalý Stavostroj, Nový Elton, stavební firma Zilvar či tiskárna VH Print.. V Dobřem působí stavební firma Kerson, která je významným zaměstnavatelem pro širší okolí. V Podbřezí má na zámku Skalka své sídlo firma AZ Satelit, která nabízí stále více pracovních příležitostí. Mezi další významné zaměstnavatele regionu patří firmy Gestra v Sedloňově, Kaden na Novém Hrádku a v Ohnišově a výrobní družstvo Kovap na Novém Hrádku. Mezi největší zemědělské subjekty patří Labris v Dobřem, ZD Zlatý potok v Bačetíně, Podorlické zemědělské družstvo v Ohnišově a Zeas Trnov.

Obyvatelé z menších obcí buď dojíždějí za prací nebo se věnují zemědělství či drobnému podnikání. Nejvíce lidí nucených dojíždět za prací je z horské části, kde není tolik pracovních příležitostí a kde převažují sezónní práce a to zejména v zimním období díky vhodným lyžařským podmínkám. Pracovních možností na území MAS Pohoda venkova je tedy dostatek a prakticky každý, kdo chce pracovat, tak po chvíli hledání najde své uplatnění.

Přírodní a kulturní hodnoty regionu

Region má **velký rekreační potenciál s množstvím většinou drobnějších přírodních a kulturních hodnot**. Řada obcí se nachází v turistické oblasti Orlických hor, která je celoročně navštěvována turisty. Zde je k dispozici vypracovaná **síť cyklobusů a skibusů**. Ski areály a snowparky jsou v Olešnici v O.h., Sedloňově a Dobřanech, atraktivní jsou i upravované běžecké trasy, cyklostezky a turistické cesty. V létě je oblast hojně navštěvovaná pěšími turisty i cyklisty. Významnou rekreační destinací v letních měsících je také vodní nádrž Rozkoš poblíž Nového Města nad Metují..

Obce DSO Region Orlické hory se rozhodly propagovat cestovní ruch pomocí **Kačenčiny pohádkové říše**, která nabízí v rámci turistické hry o ceny atraktivní „vandrování“ po zajímavostech regionu. Je založena na postavách vládců Orlických hor – Rampušáka a Kačenky. Celý projekt zaznamenal boom právě v roce 2007, neboť je stále doplňován dalšími přídatnými produkty. Oblast nabízí dostatečné zázemí v podobě hotelů, penzionů, ubytování v soukromí, pronajmutí apartmánů a tak dále.

Téměř v každé obci se nacházejí **typické poloroubené nebo položděné chalupy**. Jsou charakteristické bílou barvou roubení. Zvláštností jsou také **stovky větších či menších pevností**, které zde byly budovány v letech 1936-1938 při tehdejší česko-německé hranici, jako obraná linie Československa před hrozbou útoku ze strany nacistického Německa. Jejich největší koncentrace je právě v oblasti Orlických hor. Turisty vyhledávanými místy jsou také **Opočenský zámek, zámek v Novém Městě nad Metují a muzeum v Dobrušce**.

Navíc místní služby jsou zaměřeny na **celorodinné pobyty. Krajina je rovněž vhodná pro náročnější pohybové aktivity** (terénní cykloturistika, lyžařské běhy aj.). Z tohoto hlediska má region značný rozvojový potenciál. V regionu je bohužel **jediná naučná stezka** - „Po lehkém opevnění v okolí Olešnice v O.h.“: Občanské sdružení pro Olešnici provozuje šestikilometrovou stezku zaměřenou na budování opevnění před druhou světovou válkou. Více informací je na <http://naucnastezka.olesnice.net>.

Bohatství sportovního a kulturního života v regionu je těžko popsitelné ve stručném přehledu. Například jen v samotné Dobrušce se v létě t. r. uskutečnilo 6 koncertů v rámci „letního muzicírování“. Areál Přírodního divadla Val každoročně nabízí hudební festivaly nadregionálního významu pro různorodé posluchače (Orlické ozvěny, Babylon, Respekt Session či VALský Dechový FESTival). Kulturní a sportovní akce v mikroregionu se dají počítat na desítky, včetně Poháru ve skateboardingu, soutěže vodících psů, krajských kurzů a Svatováclavských slavností. Podobně aktivní jsou všechny obce a města a jejich neziskové organizace. Jednou ze zajímavostí regionu jsou **dlouhodobě aktivní a úspěšné ochotnické divadelní spolky** v Dobrušce, Opočně, v Bystrém, Sedloňově a dalších obcích.

Z hlediska cestovního ruchu je tedy v regionu sice množství přírodních a kulturních hodnot, avšak tyto hodnoty – kromě především horských partií, Nového Města nad Metují, zámku v Opočně a muzea v Dobrušce - nejsou plošně, tj. v celém území regionu dostatečně přitažlivé, aby se staly důvodem pro déletrvajícím (týdenním a delším) pobytem návštěvníků. V regionu je však situace jiná v každé z jeho tří částí:

Horská oblast je turisticky přitažlivá zejména pro zimní, zčásti i pro letní a mimosezónní rekreaci. Podhorská část má výborné podmínky pro chalupaření (esteticky hodnotná krajina a zdravé životní prostředí) a je dobrým zázemím pro zimní rekreaci na horách. Nejnižší položená část regionu poskytuje dostatek přírodních

hodnot (např. údolí Pekla), celkově příznivé životní podmínky trvalým obyvatelům (včetně zaměstnanosti a dopravní dostupnosti), ale až na výjimky (tři města) není přitažlivá turisticky.

4.2 Zdroje území pro realizaci SPL

Z předchozí analýzy vyplývá, že region působnosti MAS **Pohoda venkova disponuje dostatečnými zdroji**, které jsou zapotřebí pro realizaci rozvojové strategie. Region jako celek nepatří k hospodářsky slabým, má „dostatečné množství lidských, finančních a ekonomických zdrojů pro podporu životaschopné rozvojové strategie“ a je tedy ve smyslu Nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 vhodným pro uplatnění metody Leader (podrobněji viz kap. 5).

V regionu jsou k dispozici zejména tyto zdroje:

Větší města: Velkou výhodou je, že v regionu jsou dvě větší města (Dobruška a Nové Město nad Metují), které pro realizaci strategie znamenají dobré personální, informační, materiální, technické a jiné zázemí. Jde například o spolupracovníky z odborných útvarů MÚ (např. sociální služby, životní prostředí, stavební rozvoj), o prostory pro školení, o zápůjčky komunikační techniky a vozidel atd.

Svazky obcí: V regionu působí tři svazky obcí (Region Orlické hory, Region Novoměstsko, Rodný kraj Františka Kupky), které mohou připravovat a v budoucnu i spolufinancovat řadu celoplošně významných akcí, pro které se nenajde jednotlivý žadatel (např. společná propagace regionu pro cestovní ruch, propagační film aj.).

Hospodářská síla regionu v drobných a malých podnicích: V regionu působí cca 6500 ekonomických subjektů a některé veřejnoprávní instituce, které dohromady znamenají přímou či nepřímou ekonomickou sílu. V regionu má již 9 obcí zpracované plány na využití brownfields a jiných podobných pozemků, které již nevyhovují původním účelům. Celkem se jedná o téměř 150 ha. Například v Opočně bude znovu využito 30,5 ha, v Bohdašíně 1,2 ha nebo v Českém Meziříčí 70 ha pozemků.

Lidské kapacity: S ekonomickým potenciálem a organizačními předpoklady rozvoje regionu souvisí i **lidské zdroje ve městech a obcích** (obyvatelé), **ve výrobních a obchodních organizacích** (zaměstnanci a majitelé) a **v neziskových organizacích** (občané sdružení ve spolcích atd.). Například SK Dobré je významným místním subjektem s pronikavým vlivem na život v obci, soustřeďující přitom zájemce o výkonnostní a vrcholový sport z širokého okolí. Nebo SK N. Město n. M. - člen České asociace tělesně handicapovaných sportovců, pořadatel významných celostátních a mezinárodních sportovních setkání tělesně postižených lidí.

Vzájemná komunikace a informovanost: Přestože jsou jednotliví členové MAS z různých částí regionu, funguje komunikace a výměna informací bez zásadních problémů. V horských částech bohužel některé oblasti nejsou pokryty silným telefonním signálem všech tří tuzemských operátorů a dostupnost internetu je v některých obcích malá. Silniční síť na území mikroregionu je hustá, i když často v nevyhovujícím stavu. Z hlediska dopravy není situace dobrá pouze vzhledem k neexistenci rychlostních komunikací. Nicméně dopravní obsluha hromadnou dopravou všem obcím bez výjimky vyhovuje.

Finanční síla měst, obcí a podnikatelských subjektů: při provádění strategie rozvoje bude odpovídat ekonomickému potenciálu regionu. Nemáme k dispozici souhrnné údaje výhradně pro naše území, avšak ve srovnání s vnitrozemskými regiony je třeba připustit, že podobně jako v jiných horských a méně obydlených regionech a s relativně malým počtem aktivních podnikatelských subjektů počítáme s výraznou podporou ze zdrojů EU a ČR, jak to koneckonců odpovídá základní prioritě politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie – vyrovnávat regionální rozdíly mezi členskými zeměmi i uvnitř členských zemí.

Podpora ze strany samosprávy: je pro MAS Pohoda venkova dalším faktorem úspěšné realizace strategie. O rozvoji MAS, jejich záměrech a o celé strategii rozvoje průběžně informujeme všechna tři města a všechny obce. Jejich podpora, jakož i podpora ze strany Královéhradeckého kraje, Úřadu práce a dalších institucí se dá očekávat i do budoucna, neboť MAS Pohoda venkova přináší svou strategií do kraje významné finanční prostředky.

Zkušenosti obcí s dotacemi a granty: v regionu MAS jsou obce velmi aktivní v získávání dotačních finančních prostředků. Většina obcí je v získávání dotací úspěšná. Za všechny uvádíme několik málo příkladů: obec Bačetín (402 obyvatel) získala v letech 2004-2006 celkem 1 321 40 Kč na nejrůznější projekty; obec Dobré (832) obdržela v roce 2006 dotaci od státního rozpočtu České republiky 7 000 000 Kč na revitalizaci obecního domu; obec Kounov (260) získala v posledních 3 letech celkem 1 823 690 Kč na 12 projektů realizovaných v obci; obec Podbřezí (484 obyvatel) financovala prodloužení vodovodu grantem od Královéhradeckého kraje, který v letech 2005-2006 činil 7 666 000 Kč.

Obce nečerpají finanční prostředky pouze z veřejných zdrojů, ale mají **zkušenosti i se soukromými nadacemi**. Například obec Nový Hrádek (732 obyvatel) získala v roce 2006 dotaci na výměnu oken a opravu fasády základní školy od Nadace ČEZ ve výši 650 000 Kč. Obec Česká Čermná získala granty na úpravu nevyužitého prostranství a na **uplatnění metod komunitního plánování** od Nadace Via a Nadace České spořitelny (2006-7).

Významnou část finančních prostředků jsou malé obce schopny dlouhodobě čerpat i z nejrůznějších zdrojů prostřednictvím DSO Region Orlické hory (založeno r. 1992). Celková aktivita obcí a jejich občanů se rovněž odráží v úspěšných účastech obcí **v soutěži Vesnice roku** – viz např. výsledky za poslední dva roky:

Vesnice roku 2006:

- ❑ **Podbřezí** - vítěz krajského kola
- ❑ **Nový Hrádek** - Modrá stuha (za společenský život)
- ❑ **Česká Čermná** - Bílá stuha (za činnost mládeže)
- ❑ **Olešnice v Orlických horách** - diplom krajské komise za příkladnou činnost SDH v obci

Vesnice roku 2007:

- ❑ **Olešnice v Orlických horách** - Bílá stuha (za činnost mládeže)
- ❑ **Česká Čermná** - Zelená stuha (za péči o zeleň a životní prostředí)

Aktivní zapojování občanů: v řadě obcí spolupracují zastupitelstva s aktivní částí veřejnosti. Například v České Čermné kromě pořádání sportovních her, setkání, koncertů a jiných kulturních akcí obyvatelé společnými silami pomáhají s údržbou obecního majetku. Poslední takovou akcí byl úklid koupaliště v červnu 2007, kterého se účastnila většina obyvatel obce. Na druhou stranu Obecní úřad České Čermné spravuje dobře zpracované webové stránky, které poskytují obyvatelům důležité informace, nabízejí formuláře ke stažení, ale fungují také jako místo k diskusi obyvatel nebo ke komunikaci s obecním úřadem.

Spolupráce podnikatelů: V regionu je – podobně jako ve střední a východní části Orlických hor a Podhůří – mnoho místních podnikatelů, kteří se volně sdružili kvůli společné propagaci místních výrobků značkou původu a kvality. Od roku 2007 se certifikují vybrané potravinářské i nepotravinářské výrobky. Značení se dotýká území pěti MAS (MAS POHODA venkova, MAS Sdružení Splav, MAS Vyhlídka, MAS Nad Orlicí a MAS Orlicko) a v letošním roce bylo certifikováno prvních 12 výrobků či souborů výrobků. Tento projekt velice napomohl ke komunikaci s neziskovým sektorem a drobnými podnikateli, tedy k rozvoji mezisektorového partnerství v regionu.

5 SWOT ANALÝZA

5.1 Vymezení SWOT analýzy

Území MAS Pohoda venkova **nezasahuje do žádného z hospodářsky slabých regionů**, jak byly výslovně vyjmenovány v Usnesení vlády ČR č.722 ze 16.7. 2003. **Považujeme však tuto skutečnost naopak za výhodu**, protože hospodářsky slabé regiony často nemají „dostatečné množství lidských, finančních a ekonomických zdrojů pro podporu životaschopné rozvojové strategie“, jak předpokládá článek 62 Nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, kterým se stanoví podmínky pro uplatnění EAFRD v členských zemích EU.

Současně však region **není pro ČR hospodářsky zvlášť významný**, neboť se v něm nevyskytují větší zásoby nerostných surovin, velké podniky ani prvotřídní destinace cestovního ruchu. Neexistuje v tomto smyslu žádná „konkurenční výhoda“, srovnáme-li region s ostatními venkovskými regiony (z nichž některé mají a jiné nemají ekonomicky využitelnou strategickou výhodu).

Po vyhodnocení profilu regionu, ověření závěrů z minulých Integrovaných strategií rozvoje (2005 a 2006), z diskusí v programovém výboru MAS a po konzultacích s některými odborníky byl sestaven **výsledný seznam nejdůležitějších charakteristik regionu**:

Silné stránky regionu

S 1	zdravé životní prostředí na většině území regionu a krásná příroda (z hlediska členitosti, lesnatosti, barevnosti)
S 2	mnoho cílů pro pěší i autoturistiku
S 3	v horské a podhorské části vhodný terén pro pěší a lyžařskou turistiku a hustá síť značených turistických tras
S 4	v horské a podhorské části členitý terén, lesní plochy a vodní toky
S 5	dobrá dopravní dostupnost na většině území
S 6	hustá síť komunikací
S 7	z hlediska migrace stabilizované obyvatelstvo
S 8	velký počet tradičních kulturních a sportovních akcí ve městech a obcích
S 9	aktivní spolková činnost (sdružování občanů) v celém regionu
S 10	v mírně zvlněné a podhorské části dostatečně vysoká zaměstnanost
S 11	v mírně zvlněné a podhorské části uspokojivá nabídka zaměstnání
S 12	rostoucí podpora místních výrobců prostřednictvím společné značky původu „Orlické hory – originální produkt“
S 13	úspěšná přeshraniční spolupráce obcí
S 14	schopnost obcí a dalších subjektů využívat dotační zdroje

Slabé stránky regionu

W 1	nedostatečná občanská vybavenost v obcích ²
W 2	nedostatečná technická infrastruktura a stav komunikací v některých obcích ³ , včetně kanalizací a veřejných vodovodů
W 3	region není napojen na síť dálnic a rychlostních komunikací – pro dálkovou dopravu je tak hůře dostupný

² Např. školské a zdravotnické objekty, hasičské zbrojnice, hřiště, spolkové domy a klubovny, školici a informační středisko aj. (v etapě shromažďování potřeb se objevilo několik desítek záměrů tohoto druhu).

³ Např. ČOV v Dobrém, kanalizace v Podbřezí, místní komunikace v Olešnici, Semechnici, Bačetíně a dalších obcích.

W 4	špatný stav komunikací 2. a 3. třídy
W 5	nedostatečná síť železniční dopravy, jejíž význam však upadá i v mírně zvlněné části regionu
W 6	nízké rozpočty obcí pro spolufinancování větších investičních akcí, příp. zadluženost
W 7	největší část nejatraktivnějšího, vrcholového hřebene Orlických hor leží mimo region
W 8	nedostatek ubytovacích a stravovacích kapacit (např. v mírně zvlněné části regionu)
W 9	v regionu není mnoho významných historických objektů ⁴
W 10	chátrání historických objektů a drobné architektury
W 11	odlišné zájmy zemědělců v horských a podhorských oblastech
W 12	nízká výtěžnost zemědělské půdy
W 13	chátrání stávajících i bývalých zemědělských objektů
W 14	nedostatečná mezisektorová spolupráce mezi obcemi, zemědělci a dalšími subjekty v území
W 15	všeobecný nedostatek kapitálu malých podnikatelů
W 16	stárnutí obyvatelstva (zvyšuje se průměrný věk, stoupá podíl ekonomicky neaktivních osob)

Už z tohoto hodnocení je zřejmé, že bude třeba mimojiné:

- posilovat spolupráci mezi obcemi, zemědělci a dalšími subjekty v území pomocí metody Leader (tj. v rámci místní akční skupiny – opatření IV.1.1 PRV),
- investovat do technické infrastruktury a občanské vybavenosti obcí (opatření III.2.1),
- podporovat rodinné farmy a agroturistiku, jakož i výrobu, zpracování a prodej místních produktů (opatření III.1.1 a I.1.1),
- využít potenciál krajiny a místní památky pro rozvoj šetrného cestovního ruchu (III.1.3 a III.2.2),
- využívat zemědělsky málo využívané pozemky jako přírodní zdroje energie (opatření III.1.2),
- rozšiřovat služby pro turisty, podporovat společnou propagaci výrobků malých a středních podnikatelů,
- podporovat činnost neziskových organizací, které zásadním způsobem obohacují místní kulturní, sportovní a společenský život a přispívají ke stabilitě obyvatelstva a k přitažlivosti celého regionu.

Jak je patrné, **mnoho z těchto potřeb** je přímo řešitelné pomocí Programu rozvoje venkova a skutečně také **bude využito v dále navržených opatřeních (fiších)**.

Metodická poznámka: Silné stránky (S, výhody, přednosti) a nevýhody (W, nedostatky, slabiny) regionu jsou tím, co jej nejlépe charakterizuje a z hlediska SPL jsou podstatné jak pro současnou situaci, tak především pro další možný rozvoj regionu. S i W jsou skutečnosti, které jsou „uvnitř regionu“. Naproti tomu O (příležitosti) a T (ohrožení, rizika) jsou skutečnosti, které mohou ovlivnit budoucnost regionu zvnějšku a jsou tedy na regionu a jeho subjektech nezávislé.

Region a jeho subjekty (zejména MAS, svazky obcí, města a obce, podnikatelské a neziskové organizace) však mohou realizovat opatření ke zlepšení budoucí situace: Současné klady S lze s využitím příležitostí O posilovat a současné záporů W pomocí cílevědomého omezování hrozeb T a využívání příležitostí O zeslabovat. Jak O, tak T jsou faktory budoucí důležitosti: O umožňují bránit či rozvíjet S a omezovat či kompenzovat W, zatímco T mohou být minimalizovány využitím S a O.

⁴ Kromě Nového Města nad Metují, Opočna, Dobrušky a několika samostatných objektů v podhorské části je v regionu málo historických památek, které zakládají kulturní dědictví a jsou atraktivní destinací v cestovním ruchu.

Proto v naší SWOT analýze mají hlavní roli vnější faktory. Fiše uvedené v příloze kombinují věcně příslušné S, W, O a T, i když s ohledem na věcnou roztržitost opatření samotného Programu rozvoje venkova ČR nemohou řešit problémy a příležitosti komplexně.

Nové příležitosti

O 1	využitelnost fondů Evropské unie, státních a krajských programů pro rozvoj regionu
O 2	aktivizace místních subjektů prostřednictvím místní akční skupiny, využití metody Leader pro společné podnikání a záměry subjektů z různých sektorů
O 3	od roku 2008 další zlepšení průchodnosti polsko-českých hranic
O 4	v rodinné rekreaci zájem o produktové balíčky pro celou rodinu, o zážitkovou turistiku, o kondiční pobyty *
O 5	celostátní podpora výroby a využívání biopaliv, které se dají produkovat v horské a podhorské části regionu ⁵ a využití další biomasy k výrobě tepla a plynu
O 6	zvláště pro zemědělce významná podpora diverzifikace jejich činnosti jak v rostlinné výrobě a potravinách (biopaliva, plodiny vhodné pro biomasu, biopotraviny), tak v nezemědělských činnostech (služby cestovního ruchu, služby pro obce a obyvatele)

Region nemůže využít (ale ani se obávat) **blízkosti velkého města**, které obvykle sytí okolní obce novými obyvateli, avšak současně způsobuje problémy s nevyhovující veřejnou dopravou, občanskou vybaveností a místními službami, nehledě na někdy problémové vztahy mezi novými obyvateli „satelitních sídlišť“ a původním obyvatelstvem.

Hrozby přicházející do regionu

T 1	rozsáhlé polomy a další lesní kalamity
T 2	místní povodně ⁶
T 3	nedostatek sněhu v zimní sezóně *
T 4	konkurence horských turistických oblastí (zejména Krkonoše a střední a východní část Orlických hor) *
T 5	aktivita sousedních mikroregionů (např. na Náchodsku, Kladsku, Rychnovsku), jejich svazků obcí a MAS v rozvoji vlastního cestovního ruchu, která může odlákat potenciální návštěvníky našeho regionu *
T 6	malý zájem investorů z vnějšku
T 7	úbytek volných finančních zdrojů v obecních rozpočtech na rozvoj a údržbu obcí

V tomto přehledu nejsou vyjmenovány všechny politické a legislativní, ekonomické, sociokulturní a technologické vlivy, neboť jejich rozbor a vyhodnocení by byl pro tento SPL neúměrně rozsáhlý. Jen jako příklady uveďme navíc očekávaný vývoj české ekonomiky, dopad některých připravovaných zákonů a rostoucí tlak asijských výrobců. To vše se patrně odrazí v situaci místních drobných, malých a středních podniků.

5.2 Metodika SWOT analýzy

Při přípravě SPL jsme nepoužili populární postup, kdy se sejdou lidé a nakupí co nejvíce „plusů a mínusů“, na které si momentálně vzpomenu. **Vyšli jsme z hlavních očekávaných změn v tzv. podstatném okolí MAS a regionu**, tedy ze změn legislativního, ekonomického, geografického a jiného prostředí, včetně přicházejících operačních programů ČR a Programu rozvoje venkova. Z tohoto hlediska jsou významné takové faktory jako daňové reformy v ČR a vývoj inflace a zaměstnanosti, pro cestovní ruch hrozba mírných zim s nedostatkem sněhu, obrovské příležitosti spolufinancování ze zdrojů EU a další.

⁵ Rychlerostoucí dřeviny jako topoly, vrby, akáty, dřevní odpad jako piliny, štěpka, kůra, energetické plodiny jako tritikale, sudánská tráva, bělotrn, mužák aj.

⁶ V posledních letech došlo ke dvěma událostem s celkovými škodami v řádu několika desítek mil. Kč.

Naše pojetí tedy zahrnuje prognózu budoucích vnějších příležitostí a hrozeb spolu s vyhodnocením potřeb a potenciálu regionu. Z výsledků lze odvozovat různé scénáře, o jejichž naplnění může MAS usilovat. Protože však pojetí SWOT analýzy v pravidlech opatření IV.1.1 Programu rozvoje venkova ani koncepce tzv. fiší není s důsledným využitím SWOT analýzy plně slučitelné, přepracovali jsme závěry do klasické „seznamové“ podoby a prezentujeme je v předchozím oddíle.

Jen jako příklad uvádíme **náčrt scénáře pro trs hrozeb** označených v předchozím oddíle* a jejich propojení na příležitost označenou rovněž *. Scénář počítá

- s budováním řady zařízení cestovního ruchu,
- se soustředěnou podporou zemědělských i nezemědělských subjektů v těchto aktivitách (komerčních i nekomerčních),
- s rozsáhlou marketingovou podporou incomingového CR,
- s odborně provedenou analýzou potenciálu CR regionu a plánu na jeho využití v rámci šetrné turistiky,
- se spoluprací s jinými regiony (včetně holandské MAS) a
- se vzděláváním zaměstnanců a podnikatelů poskytujících služby cestovního ruchu (např. výuka německého jazyka, gastronomie, outdoorových služeb a zážitkové turistiky).

Bohužel takový scénář není možné v rámci SPL uceleně navrhnout a realizovat, protože opatření a požadované fiše jsou utříděny podle předmětů a aktivit, nikoliv podle cílů a potřeb, které jsou vždy komplexní. Zůstáváme proto u jednoduchého výčtu S-W-O-T, který je nicméně výslednicí komplexních analýz v území, vyhodnocení dílčích závěrů, komunikace s místními subjekty a dalších činností.

Pro SWOT analýzu jsme čerpali **informace z několika zdrojů:**

- z vyhodnocené analýzy regionu,
- z dotazníků pro členy MAS a obce (jejich priority rozvoje regionu a konkrétní potřeby financování),
- z projektových záměrů zájemců o financování jejich projektů (téměř 100 návrhů, z nichž cca 78 by již dnes bylo dobře realizovatelných v rámci dále navržených fiší)
- z údajů Českého statistického úřadu a z www stránek Královéhradeckého kraje, měst Dobrušky, Opočna a N. Města,
- z projednání v programovém výboru MAS.

Z tohoto přehledu vyplývá, že na zpracování SWOT analýzy, resp. na tvorbě podkladů pro ni se podíleli jak členové MAS, tak další aktivní občané a významné subjekty v regionu. SWOT dobře reflektuje zájmy důležitých skupin aktivního obyvatelstva (viz podpora zemědělců, místních výrobců, sportovců atd.). Projednávání ve všech 30 obcích (technicky neúnosné) jsme nahradili sběrem dat pomocí dotazníku, zpětným informováním zájemců, projednáváním v programovém výboru i v širším plénu MAS. Naposled tuto dokumentaci projednával programový výbor a pracovní skupiny MAS v úterý 18. prosince.

Provázanost SPL a závěrů SWOT analýzy je zahrnuta v oddíle 6.1.

Ke kvalitě zpracování SWOT

Při jednáních v MAS se diskutovaly i další vlivy, jako například

- možnost využití nevyužívaných budov,
- zájem turistů o poznání rozmanitosti přírodního kulturního dědictví venkovského regionu,
- zpracování zemědělských odpadů jako obnovitelných zdrojů energie,
- zájem obcí o využívání obnovitelných zdrojů energie pro provoz veřejných budov.

Zrovna tak se však hovořilo i o nedostatcích a nevýhodách. Jsou to například

- problematika zajištění finančních zdrojů k průběžnému financování vybraných projektů i samotné místní akční skupiny (všichni patří do kategorie kapitálově slabých žadatelů, kteří jsou diskriminováni z hlediska využitelnosti evropských fondů),
- komplikovaná pravidla pro MAS a místní žadatele, velké množství regulativů, podmínek, kritérií, které jako celek tlumí strategické výhody metody Leader, k nimž patří vícetematicnost akcí (opatření PRV jsou monotematická), mezisektorová spolupráce (kategorie příjemců bývají úzce vymezeny) a inovativní pružnost (možné aktivity a výdaje jsou omezeny pevným výčtem možností).

Přitom některé dříve učiněné závěry (v ISÚ z prosince 2006) se v diskusi a při dalším ověřování ukázaly jako chybné nebo neaktuální. Byly to například:

a) skutečnosti dříve označované jako silné stránky:

- „mnoho významných historických objektů“ – nyní vyhodnocujeme jako charakteristickou slabinu regionu (a to se dříve uvažovalo bez městské památkové rezervace N. Města n.M.)
- „železniční doprava“ – zjišťujeme, že pro region má zanedbatelný význam
- „tradice zemědělské prvovýroby“ – to nyní nelze považovat za přednost, navíc by to mohlo platit jen v mírně zvlněné, příp. v podhorské části regionu

b) dříve označované slabé stránky

- „nedostatečná podpora místních výrobců“ – díky společné značce původu a kvality ji nepovažujeme za nedostatečnou, aby mohla figurovat v seznamu slabých stránek
- „nízké příjmy rodin“ – to nelze prokázat, ze statistických údajů se zdá, že jsou úměrně celkové příjmové hladině v Královéhradeckém kraji
- „stěhování obyvatel z horských oblastí“ – to alespoň pro posledních šest let rozhodně neplatí, počet obyvatel je v horské části regionu stabilizovaný
- „snižující se rentabilita podnikání v zemědělství“ – o rentabilitě nemáme údaje v potřebném detailu, které by tento závěr mohly prokázat, ale významnější je patrně nová příležitost pro zemědělské subjekty, totiž diverzifikace jejich činnosti a přechod na pěstování surovin pro biopaliva a obnovitelné zdroje energie OZE

Celá tato kritická a pracovně náročná analýza S-W-O-T svědčí o odpovědném rozhodování orgánů MAS při přípravě SPL.

6 STRATEGIE

6.1 Priority a cíle

Strategické rozhodování o výběru opatření se opíralo o souběh tří zdrojů informací:

- vyhodnocení stavu a budoucích potřeb regionu (výsledek SWOT analýzy v kap. 5) a z toho odvozených hlavních cílů MAS Pohoda venkova (v odd. 6.1),
- vyhodnocení souboru projektových záměrů obcí, osob a organizací, které byly shromážděny průzkumem na území regionu (celkem 93 jednotlivých záměrů, financovatelných z PRV ⁷)
- přijatelnost z hlediska Programu rozvoje venkova ČR a jeho opatření

⁷ Pro jejich rozsah je zde ani v přílohách neuvádíme. V odd. 6.2 je pouze jejich souhrnný přehled a v nepovinné příloze NP-5 je vzor formuláře projektového listu. Hlavní je ale to, že uvedení dosud shromážděných záměrů nijak neznamená, že budou po vyhlášení výzev také skutečně schváleny a podpořeny. Chápeme je pouze jako podklady, které nám umožnily co nejlépe sestavit fiše a navrhnout co nejvhodnější alokaci finančních prostředků mezi opatření.

MAS není jen nástrojem pro administraci, redistribuci a využívání veřejných prostředků (a nejen z PRV), ale současně nástrojem pro aktivaci (oživení) celého venkovského regionu. Proto si MAS neklade za cíl pouze dobře umístit prostředky, které může získat z Programu rozvoje venkova ČR.

Základní hodnoty (priority), které MAS Pohoda venkova ve své činnosti sleduje, jsou dvě:

I. Místní akční skupina chce napomáhat k tomu, aby celý region a jednotlivé obce byly místem, KDE LIDÉ CHTĚJÍ A MOHOU ŽÍT.

Zda CHTĚJÍ, to záleží na stavu a vzhledu obce a jejího okolí, na fungujících službách, na mezilidských vztazích atd. Zda MOHOU – závisí na občanské vybavenosti a na veřejných službách, ke kterým patří veřejná doprava, kvalitní signál pro televizní přenos a telefonické spojení, ale také fungující prodejna potravin, restaurace atd.

Například mladí lidé se do venkovské obce přestěhují nejspíše tehdy, když tam bude k dispozici škola, signál mobilních telefonních operátorů a možná i plynové připojení (protože nechtějí topit fosilními palivy), dále nezbytné zdravotní služby, kulturní a sportovní život, dobré spojení do místa zaměstnání (nedokáží-li se zaměstnat přímo v obci) atd.. Jestliže takové podmínky chybí, proč by se k nám stěhovali? Do hezké přírody se mohou podívat o víkend.

II. Místní akční skupině záleží na tom, aby v obci a celém regionu spolupracovaly subjekty ze všech tří sektorů – podnikatelského, neziskového (občanského) a samosprávy. To je jeden z podstatných rysů metody Leader. Mezisektorová spolupráce⁸ se uskutečňuje na úrovni MAS i na úrovni jednotlivých projektů. MAS mimoto rozvíjí spolupráci s dalšími MAS v ČR i v zahraničí.

Tyto hodnoty jsou v pozadí hlavních cílů, které MAS v tomto SPL stanovila na základě SWOT analýzy. Hlavními cíli jsou:

A – Podporovat rozvoj občanské vybavenosti a služeb v obcích. Dlouhodobým cílem je vytvářet v obcích podmínky pro to, aby tam lidé trvale mohli a chtěli žít.

B – V regionu podporovat zemědělské a nezemědělské podnikání (výrobu i služby), se zvláštním zaměřením na tradiční a místní produkty a na spolupráci výrobců navzájem a podnikatelských subjektů se subjekty samosprávy a neziskového občanského sektoru. Dlouhodobým cílem je rozvíjet ekonomický potenciál regionu a zvyšovat zaměstnanost.

C – Pečovat o přírodní a kulturní dědictví regionu, o uchování krajiny, o šetrné využívání přírodních a kulturních hodnot v cestovním ruchu. Dlouhodobým cílem je aktivně spoluutvářet a chránit životní prostředí.

D – Rozvíjet činnost místní akční skupiny, zajišťovat potřebné podmínky, kapacity a zdroje (lidské, technické, informační, finanční, materiální) pro fungování MAS, která chce působit v rolích

a) distributora finančních prostředků místním subjektům,

b) iniciátora pozitivních změn v regionu,

c) poradenského a vzdělávacího centra pro místní subjekty (např. odborná pomoc žadatelům o granty a dotace).

Dlouhodobým cílem je aktivovat potenciál regionu a pomocí vnitřní mezisektorové spolupráce a finanční pomoci z krajských, státních a unijních zdrojů zvyšovat prosperitu a bohatství regionu.

⁸ MZe a SZIF to nazývá „meziodvětvovým navrhováním a prováděním projektů“.

Souvislost mezi závěry SWOT analýzy a hlavními cíli SPL ukazuje tabulka:

	cíl:	A	B	C
S 1	zdravé životní prostředí na většině území regionu a krásná příroda (z hlediska členitosti, lesnatosti, barevnosti)	X		X
S 2	mnoho cílů pro pěší i autoturistiku			X
S 3	v horské a podhorské části vhodný terén pro pěší a lyžařskou turistiku a hustá síť značených turistických tras			X
S 4	v horské a podhorské části členitý terén, lesní plochy a vodní toky			X
S 5	dobrá dopravní dostupnost na většině území	X	X	X
S 6	hustá síť komunikací	X	X	X
S 7	z hlediska migrace stabilizované obyvatelstvo	X		
S 8	velký počet tradičních kulturních a sportovních akcí ve městech a obcích	X		X
S 9	aktivní spolková činnost (sdružování občanů) v celém regionu	X		
S 10	v mírně zvlněné a podhorské části dostatečně vysoká zaměstnanost	X		
S 11	v mírně zvlněné a podhorské části uspokojivá nabídka zaměstnání	X		
S 12	rostoucí podpora místních výrobců prostřednictvím společné značky původu „Orlické hory – originální produkt“		X	
S 13	úspěšná přeshraniční spolupráce obcí		X	
S 14	schopnost obcí a dalších subjektů využívat dotační zdroje	X		
W 1	nedostatečná občanská vybavenost v obcích	X		X
W 2	nedostatečná technická infrastruktura a stav komunikací v některých obcích, včetně kanalizací a veřejných vodovodů	X		X
W 3	region není napojen na síť dálnic a rychlostních komunikací – pro dálkovou dopravu je tak hůře dostupný	X	X	X
W 4	špatný stav komunikací 2. a 3. třídy	X		X
W 5	nedostatečná síť železniční dopravy, jejíž význam však upadá i v mírně zvlněné části regionu	X	X	X
W 6	nízké rozpočty obcí pro spolufinancování větších investičních akcí, příp. zadluženost	X		
W 7	největší část nejatraktivnějšího, vrcholového hřebene Orlických hor leží mimo region			X
W 8	nedostatek ubytovacích a stravovacích kapacit (např. v mírně zvlněné části regionu)			X
W 9	v regionu není mnoho významných historických objektů			X
W 10	chátrání historických objektů a drobné architektury	X		X
W 11	odlišné zájmy zemědělců v horských a podhorských oblastech		X	
W 12	nízká výtěžnost zemědělské půdy		X	
W 13	chátrání stávajících i bývalých zemědělských objektů		X	
W 14	nedostatečná mezisektorová spolupráce mezi obcemi, zemědělci a dalšími subjekty v území		X	
W 15	všeobecný nedostatek kapitálu malých podnikatelů		X	
W 16	stárnutí obyvatelstva (zvyšuje se průměrný věk, stoupá podíl ekonomicky neaktivních osob)	X	X	
O 1	využitelnost fondů Evropské unie, státních a krajských programů pro rozvoj regionu	X	X	X
O 2	aktivizace místních subjektů prostřednictvím místní akční skupiny, využití metody Leader pro společné podnikání a záměry subjektů z různých sektorů	X	X	
O 3	od roku 2008 další zlepšení průchodnosti polsko-českých hranic	X	X	X
O 4	v rodinné rekreaci zájem o produktové balíčky pro celou rodinu, o			X

	zážitkovou turistiku, o kondiční pobyty			
O 5	celostátní podpora výroby a využívání biopaliv, které se dají produkovat v horské a podhorské části regionu a využití další biomasy k výrobě tepla a plynu		X	
O 6	zvláště pro zemědělce významná podpora diverzifikace jejich činnosti jak v rostlinné výrobě a potravinách (biopaliva, plodiny vhodné pro biomasu, biopotraviny), tak v nezemědělských činnostech (služby cestovního ruchu, služby pro obce a obyvatele)		X	
T 1	rozsáhlé polomy a další lesní kalamity	X	X	X
T 2	místní povodně	X	X	X
T 3	nedostatek sněhu v zimní sezóně			X
T 4	konkurence horských turistických oblastí (zejména Krkonoše a střední a východní část Orlických hor)			X
T 5	aktivita sousedních mikroregionů, jejich svazků obcí a MAS v rozvoji vlastního cestovního ruchu, která může odlákat potenciální návštěvníky našeho regionu			X
T 6	malý zájem investorů z vnějšku		X	
T 7	úbytek volných finančních zdrojů v obecních rozpočtech na rozvoj a údržbu obcí	X	X	

Přehled potvrzuje, že hlavní cíle jsou dlouhodobé a komplexní a nelze je mechanicky rozčlenit do jednotlivých opatření⁹ a popsat ve fiších (v příloze SPL). Avšak **provázanost cílů na výsledky SWOT analýzy a na navržená opatření** jsou v dalších tabulkách. Například v rámci cíle A – život v obcích – pomáhají opatření č. 5 a 6 udržet vyhodnocenou výhodu S7, tj. stabilizované obyvatelstvo obcí. Opatření 4, 5 a 6 mají řešit nedostatek W1, tj. nedostatečnou občanskou vybavenost.

Pro Cíl A - vytvářet v obcích podmínky pro to, aby tam lidé trvale mohli a chtěli žít

ANALÝZA SWOT		OPATŘENÍ
S 1	zdravé životní prostředí na většině území regionu a krásná příroda (z hlediska členitosti, lesnatosti, barevnosti)	3
S 5	dobrá dopravní dostupnost na většině území	2,3,4
S 6	hustá síť komunikací	2,3,4
S 7	z hlediska migrace stabilizované obyvatelstvo	5,6
S 8	velký počet tradičních kulturních a sportovních akcí ve městech a obcích	3,5,6
S 9	aktivní spolková činnost (sdružování občanů) v celém regionu	5,6
S 10	v mírně zvlněné a podhorské části dostatečně vysoká zaměstnanost	1,2
S 11	v mírně zvlněné a podhorské části uspokojivá nabídka zaměstnání	1,2
S 14	schopnost obcí a dalších subjektů využívat dotační zdroje	4,5,6,7
W 1	nedostatečná občanská vybavenost v obcích	4,5,6
W 2	nedostatečná technická infrastruktura a stav komunikací v některých obcích, včetně kanalizací a veřejných vodovodů	4
W 3	region není napojen na síť dálnic a rychlostních komunikací – pro dálkovou dopravu je tak hůře dostupný	4
W 4	špatný stav komunikací 2. a 3. třídy	4
W 5	nedostatečná síť železniční dopravy, jejíž význam však upadá i v mírně zvlněné části regionu	4

⁹ V přílohách SPL používáme výraz stanovený SZIF, totiž „fiche“. Fiše je ve skutečnosti fiše opatření, tj. stručný popis opatření, které bude předmětem výzvy MAS místním žadatelům.

W 6	nízké rozpočty obcí pro spolufinancování větších investičních akcí, příp. zadluženost	4,5,6,7,8
W 10	chátrání historických objektů a drobné architektury	7
O 1	využitelnost fondů Evropské unie, státních a krajských programů pro rozvoj regionu	1 až 8
O 2	aktivizace místních subjektů prostřednictvím místní akční skupiny, využití metody Leader pro společné podnikání a záměry subjektů z různých sektorů	1 až 8

Pro Cíl B - rozvíjet ekonomický potenciál regionu a zvyšovat zaměstnanost

ANALÝZA SWOT		OPATŘENÍ
S 5	dobrá dopravní dostupnost na většině území	2,3,4
S 6	hustá síť komunikací	2,3,4
S 12	rostoucí podpora místních výrobců prostřednictvím společné značky původu „Orlické hory – originální produkt“	1,2
S 13	úspěšná přeshraniční spolupráce obcí	1,2
W 3	region není napojen na síť dálnic a rychlostních komunikací – pro dálkovou dopravu je tak hůře dostupný	4
W 5	nedostatečná síť železniční dopravy, jejíž význam však upadá i v mírně zvlněné části regionu	4
W 13	chátrání stávajících i bývalých zemědělských objektů	1,2
W 15	všeobecný nedostatek kapitálu malých podnikatelů	1,2,3
O 1	využitelnost fondů Evropské unie, státních a krajských programů pro rozvoj regionu	1 až 8
O 2	aktivizace místních subjektů prostřednictvím místní akční skupiny, využití metody Leader pro společné podnikání a záměry subjektů z různých sektorů	1 až 8
O 5	celostátní podpora výroby a využívání biopaliv, které se dají produkovat v horské a podhorské části regionu a využití další biomasy k výrobě tepla a plynu	2
O 6	zvláště pro zemědělce významná podpora diverzifikace jejich činnosti jak v rostlinné výrobě a potravinách (biopaliva, plodiny vhodné pro biomasu, biopotraviny), tak v nezemědělských činnostech (služby cestovního ruchu, služby pro obce a obyvatele)	2

Pro Cíl C - aktivně spoluutvářet a chránit životní prostředí

ANALÝZA SWOT		OPATŘENÍ
S 1	zdravé životní prostředí na většině území regionu a krásná příroda (z hlediska členitosti, lesnatosti, barevnosti)	3
S 2	mnoho cílů pro pěší i autoturistiku	3
S 3	v horské a podhorské části vhodný terén pro pěší a lyžařskou turistiku a hustá síť značených turistických tras	3
S 4	v horské a podhorské části členitý terén, lesní plochy a vodní toky	3
S 5	dobrá dopravní dostupnost na většině území	2,3,4
S 6	hustá síť komunikací	2,3,4
S 8	velký počet tradičních kulturních a sportovních akcí ve městech a obcích	3,5,6
W 1	nedostatečná občanská vybavenost v obcích	4,5,6
W 2	nedostatečná technická infrastruktura a stav komunikací v některých obcích, včetně kanalizací a veřejných vodovodů	4

W 3	region není napojen na síť dálnic a rychlostních komunikací – pro dálkovou dopravu je tak hůře dostupný	4
W 4	špatný stav komunikací 2. a 3. třídy	4
W 5	nedostatečná síť železniční dopravy, jejíž význam však upadá i v mírně zvlněné části regionu	4
W 8	nedostatek ubytovacích a stravovacích kapacit (např. v mírně zvlněné části regionu)	3
W 10	chátrání historických objektů a drobné architektury	7
O 1	využitelnost fondů Evropské unie, státních a krajských programů pro rozvoj regionu	1 až 8
O 4	v rodinné rekreaci zájem o produktové balíčky pro celou rodinu, o zážitkovou turistiku, o kondiční pobyty	3

Ne všechny S,W,O,T jsou plně využitelné pouze v SPL, resp. nejsou řešitelné s účastí Programu rozvoje venkova ČR. Mnohé potřeby chtějí obce a firmy řešit prostřednictvím Regionálního operačního programu NUTS II Severovýchod, Integrovaného operačního programu, OP Přeshraniční spolupráce aj. Abychom neucínili SPL v této části nepřehledný, prezentujeme jen jasné vazby na opatření MAS financovatelná z PRV a popsaná v příložených fiších.

Implementace opatření PRV do SPL je zřejmá již z příkladu, který jsme použili v odd. 5.2:

- posilovat spolupráci mezi obcemi, zemědělci a dalšími subjekty v území pomocí metody Leader (tj. v rámci místní akční skupiny) → opatření IV.1.1 PRV → opatření č. 2, 3, 5, 6, 7 SPL (viz fiše č. 2, 3, 5, 6, 7 v příloze, které mají tento cíl formulován jako preferenční kritérium pro výběr projektů),
- investovat do technické infrastruktury a občanské vybavenosti obcí → opatření III.2.1 PRV → opatření č. 4, 5 a 6 SPL,
- podporovat rodinné farmy a agroturistiku, jakož i výrobu, zpracování a prodej místních produktů → opatření III.1.1 a I.1.1 PRV → opatření č. 1 a 2 SPL,
- využít potenciál krajiny a místní památky pro rozvoj šetrného cestovního ruchu → III.1.3 a III.2.2 PRV → opatření č. 3 a 7 SPL, atd.

Podrobně ukazuje **vztah relevantních opatření PRV k opatřením SPL MAS Pohoda venkova** tabulka na další straně.

MAS však neusiluje pouze o promítnutí opatření z I.-III. osy PRV do SPL. Dalším cílem je **propojit aktivity osob a organizací**, kteří podnikají v zemědělské výrobě, s aktivitami ostatních podnikatelů, podniků, neziskových organizací a obcí v regionu Pohody venkova. MAS hodlá těžit z mezisektorové spolupráce se zemědělskými subjekty a proto do SPL zahrnuje fiše č. 1, 2 a 3, z nichž mohou mít tito lidé a organizace užitek.

Vztah opatření PRV k opatřením SPL MAS Pohoda venkova

Program rozvoje venkova ČR		Strategický plán Leader MAS POHODA venkova		
opatření / podopatření	popis / záměr v PRV	č. fiše	hlavní opatření v SPL	vedlejší opatření
I.1.1.1	modernizace zem. podniků	1	konkurenceschopnost	
III.1.2 Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje	a) zakládání a rozvoj podniků	2, 3	firmy a produkty	cestovní ruch
III.1.3 Podpora cestovního ruchu	b) ubytování, sport	3	cestovní ruch	
III.2.1.1 Obnova a rozvoj vesnic	a) zlepšení dopravní a technické infrastruktury a vzhledu obcí	4	infrastruktura	
	b) vodovody, kanalizace a ČOV pro veřejnou potřebu	4	infrastruktura	
III.2.1.2. Občanské vybavení a služby	a) občanské vybavení a služby	4,5	obč. vybavenost I	infrastruktura
	b) integrovaná informační a školicí centra s využitím ICT	4,5	obč. vybavenost I	infrastruktura
	c) zázemí pro společenské, kult., sport., spolkové, environmentální a církevní aktivity	4,5	obč. vybavenost I	infrastruktura
	d) občanské vybavení a služby	6	obč. vybavenost II	infrastruktura
	e) integrovaná informační a školicí centra s využitím ICT	6	obč. vybavenost II	infrastruktura
III.2.2 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova	a) studie a programy obnovy, využití a regenerace kulturního dědictví venkova	7, 8	kulturní dědictví	vzdělávání
	b) obnova a zhodnocování kulturního dědictví venkova	7, 8	kulturní dědictví	vzdělávání
	c) stálé výstavní expozice a muzea	7, 8	kulturní dědictví	vzdělávání
III.3.1 Vzdělávání a informace	a) vzdělávací projekt	8	vzdělávání	

6.2 Způsob dosahování cílů a priorit

Hlavní cíle bude MAS dosahovat několika způsoby:

1. využíváním a rozvíjením **vlastních kapacit** administrativních, poradenských a dalších,
2. **financováním záměrů** místních žadatelů prostřednictvím tohoto SPL a jeho opatření (takzvaných fichí),
3. **vyhledáváním dalších finančních zdrojů** pro místní žadatele – těmito zdroji jsou především (ale nejenom):
  - a. tématické operační programy ČR (z nich zejména Integrovaný OP, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, OP Podnikání a inovace, ale i další),
  - b. regionální operační program pro NUTS II Severovýchod,
  - c. OP Přeshraniční spolupráce Polsko – Česko pro obce a neziskové organizace,
  - d. dotační programy ministerstev,
  - e. granty tuzemských a zahraničních nadací (N. Via, N. Partnerství aj.) pro neziskové organizace,
  - f. krajské programy, zejména každoroční Program obnovy venkova a příspěvky na činnost MAS,
  - g. v budoucnu i příjmy z vlastní činnosti,
4. **spoluprací** měst a obcí regionu, jakož i spoluprací mezi MAS v rámci ČR a EU.

Problematika rozvoje regionu MAS POHODA venkova je mnohostranná a proto MAS souběžně s vlastním rozvojem bude hledat další cesty k naplnění hlavních cílů.

Předpokládáme tyto **dlouhodobé přínosy realizace SPL** pro region:

- **zlepšení spolupráce** aktivních subjektů v obcích, překonání izolovanosti, **integrováný rozvoj**,
- efekt **společného postupu subjektů soukromé a veřejné sféry**: spolufinancování projektů, spolupráce při realizaci, společné a mezisektorové projekty, větší výsledky (synergický efekt),
- posílení **místní demokracie**, větší podíl obyvatelstva na přípravě a realizaci rozvojových záměrů v obcích,
- lepší **využití specifík** našeho regionu (srov. seznam předností „S“ v odd. 5.1)
- **celková aktivace vnitřního rozvojového potenciálu** regionu – podnikatelských subjektů, neziskových organizací a neformálních občanských iniciativ,
- **rozvoj malého podnikání** (živnostníci, drobné podniky) s důrazem na využití místních surovin a tradičních produktů,
- udržovaná kulturní krajina, **atraktivní místo pro život a návštěvy** (cestovní ruch),
- příspěvek k **dobudování technické a občanské infrastruktury**.

To ukazuje, že náš **SPL má dlouhodobý a udržitelný charakter** (i po ukončení financování v r. 2015).

Vztah cílů SPL k udržitelnému rozvoji regionu je přímý a zásadní:

1. **Všechny hlavní cíle** (v odd. 6.1) a **navrhovaná opatření** (ve fiších) jsou koncipována a formulována **jako trvale udržitelné činnosti**, které ani jednotlivě, ani jako celek nepoškozují šance příštích generací na život v příznivém životním prostředí.
2. Ve všech fiších, kde je to účelné (č. 1, 2, 3, 5 a 6), je **požadavek na příznivý vliv na životní prostředí** jedním z preferenčních kritérií. Například ve fiši č. 1 je možné získat až 5 bodů, jestliže „projekt má prokazatelně příznivý vliv na životní prostředí v lokalitě (včetně využití obnovitelných zdrojů energie)“.
3. Ve všech fiších, kde je to účelné, jsou dále **ještě specifická kritéria**, která se rovněž vážou na udržitelný rozvoj. Například ve fiši č. 1 je preferenční kritérium „obnovené využití ploch (zdevastovaných nebo dříve využívaných), separace odpadu, využívání odpadního tepla nebo obnovitelných zdrojů energie“.

6.3 Zapojení inovačních prvků

Uplatnění inovací v SPL a v jednotlivých záměrech místních žadatelů je samozřejmou zásadou metody Leader a tedy i celé činnosti MAS Pohoda venkova. **Změny oproti dosavadní praxi řešení místních problémů** jsou zejména tyto:

1. Celý Strategický plán Leader naší MAS je založen především na spolupráci a na inovacích. Je to vidět na využití SWOT analýzy v kap. 5, na dlouhodobé koncepci v odd. 6.1, na obsahu preferenčních kritérií ve všech osmi fiších, na dosavadních zkušenostech ze spolupráce MAS v kap. 8 atd.

2. Pro celý širší region Orlických hor a Podhůří je existence dvou místních akčních skupin a uplatnění metody Leader samo o sobě zásadní inovací. Dosud docházelo ke spolupráci živelně a především prostřednictvím svazku obcí. MAS sem vnesly princip mezisektorové spolupráce a integrovaného rozvoje.

3. To byly inovace na úrovni regionu a MAS. Inovace na úrovni jednotlivých projektových záměrů přinášejí do regionu a) nové ekonomické efekty, b) inspirující nápady, c) vzrušení z objevu a nových cest. Ani tento poslední efekt nepodceňujeme, neboť je východiskem každého zlepšování, vynalézání a experimentování. MAS vítá inovační záměry a bude je podporovat¹⁰.

Za inovace považuje MAS nové, dosud nepoužívané aktivity a postupy dvojího druhu:

- a) unikátní, dosud neexistující,
- b) nové v rámci činnosti subjektu nebo regionu.

Příklady inovací, které se již objevily v předběžně shromážděných projektových listech:

- nově vzniklé firmy a živnosti
- použití nové (v regionu vyvinuté nebo dovezené) technologie
- nová pracovní místa
- nové postupy v odbytu místních výrobků, nové „marketingové produkty“ pro cestovní ruch
- experimentální ověřování na jedné škole, v jedné obci,
- nová služba v regionu
- uplatnění principů šetrnosti zdrojů a minimalizace odpadů, resp. recyklace
- nový způsob využití nevyužitých objektů (brownfields)
- podpora nejen výroby, ale také zpracování a odbytu místních produktů

To, že MAS preferuje inovační prvky při realizaci SPL, **dokazují i zvolená preferenční kritéria** pro jednotlivá opatření (viz připojené fiše). Důraz na inovace a inovační postupy jsme popsali v 6 z 8 fiší pomocí kritérií, jejichž souhrnná bodová váha je 40 bodů 11. Např. ve fiši opatření č. 5 (Občanská vybavenost I) lze udělit až 4 body za to, obsahuje-li příprava nebo realizace projektu ve velké míře prvky komunitního plánování. Ve fiši opatření č. 1 (Konkurenceschopnost) lze získat až 5 bodů za to, je-li investice zaměřena na přípravu nového výrobku nebo jde-li o rekonstrukci a nové využití objektu, který je zchátralý nebo dlouhodobě nevyužívaný.

Abychom ještě lépe dokumentovali náš důraz na inovační přístupy, shrneme do přehledu **příklady inovačních postupů z jednotlivých opatření (tzv. fiší) SPL:**

¹⁰ V rámci monitoringu si budeme zvláště všimnout inovačních projektů, které jsou už z povahy věci rizikovější než méně inovační, již jinde ověřené akce a metody. Podrobněji viz odd. 10.6.

¹¹ Součty maximálních bodových hodnot nepřímo svědčí o tom, jaká hlediska při výběru projektů MAS hlavně podporuje. Jsou to např. použití inovací (celkem 40 bodů), partnerství (37 bodů), užitek pro ženy a mladé lidi do 30 let (24 bodů) atd.

Fiše opatření č. 1 – KONKURENCESCHOPNOST

Inovace v tomto opatření znamenají především:

- investici zaměřenou na přípravu nového výrobku,
- rekonstrukci a nové využití objektu, který je zchátralý nebo dlouhodobě nevyužívaný.

Fiše opatření č. 2 - FIRMY A PRODUKTY

Při realizaci projektů v tomto opatření budou využity inovační procesy a postupy, které se budou týkat územní, časové, tématické a technologické integrace záměrů a aktivit místních firem a podnikatelů. Např. rozšíření certifikace místních produktů a jejich propagace pomocí společné značky původu a kvality je poměrně novým systémem, který je v ČR realizován zatím jen v šesti oblastech. Tato certifikace tedy územně a tématicky integruje aktivity místních výrobců.

Inovaci se kromě jiného rozumí novost v rámci činnosti předkladatele, odvětví nebo ČR, nový technologický proces balení, nový typ obalu přispívající ke zvýšení jakosti výrobku, nová technologie zpracování surovin, prodloužení trvanlivosti výrobků jinak než použitím konzervačních látek.

Fiše opatření č. 3 - CESTOVNÍ RUCH

Investice: V ubytovacích, sportovních a dalších zařízeních upřednostníme kombinace zařízení a vybavení, které umožní pobyt bez ohledu na počasí, pobyt v mezisezónách, pobyt rozmanitých skupin návštěvníků apod.

Marketingové produkty: V současné době je velmi oblíbeným trendem vytvářet balíčky služeb¹². Mají oslovit členy celé rodiny (muže, ženy, děti, jejich prarodiče), firemního týmu (zážitková turistika a kondiční outdoorové aktivity), neformální skupiny (sportovní a relaxační aktivity) apod.

Fiše opatření č. 4 - INFRASTRUKTURA

Zájmem MAS je, aby se - v rámci limitů daných počtem obyvatel v obci, max. výší rozpočtu atd. - v obcích dobudovala a vybavila potřebná infrastruktura. Inovace proto znamená především vybudování infrastruktury a nákupy strojů a zařízení, které dosud v obci chybí.

V případě pořizování územních plánů považuje MAS za zásadní inovaci využití komunitních prvků plánování a Místní agendy 21, které jsou podobně jako metoda Leader založeny na zapojení aktivní části veřejnosti a na jejich účasti při přípravě a realizaci plánů a rozvojových záměrů v obcích.

Fiše opatření č. 5 - OBČANSKÁ VYBAVENOST I

Zájmem MAS je, aby se - v rámci limitů daných počtem obyvatel v obci, max. výší rozpočtu atd. - v obcích dobudovala a vybavila potřebná infrastruktura a objekty sloužící veřejnému zájmu - občanům, příp. návštěvníkům obcí a regionu. Inovaci se v tomto opatření míní vybudování či zprovoznění objektu a služby, která v současné době v obci chybí.

Očekává se, že při realizaci projektů budou co nejvíce využity prvky komunitního plánování, které je podobně jako metoda Leader založeno na zapojení aktivní části veřejnosti a jejich účasti při přípravě a realizaci záměrů v obcích.

Fiše opatření č. 6 - OBČANSKÁ VYBAVENOST II

Zájmem MAS je, aby se - v rámci limitů daných počtem obyvatel v obci, max. výší rozpočtu atd. - v obcích dobudovala a vybavila potřebná infrastruktura a objekty sloužící veřejnému zájmu - občanům, příp. návštěvníkům obcí a regionu. Inovaci se v tomto opatření míní vybudování či zprovoznění objektu a služby, která v současné době v obci chybí.

Fiše opatření č. 7 - KULTURNÍ DĚDICTVÍ

MAS neočekává věcně inovativní projekty, neboť toto opatření může být zaměřeno pouze na kulturní dědictví. Inovace se však může týkat a) způsobů šetrného využití kulturních objektů a prvků, nových studií kulturního

---

¹² Bohužel produktové balíčky v oblasti CR, přestože mají viditelný efekt, nejsou uznatelným výdajem ani v opatření PRV III.1.3. MAS proto předpokládá, že žadatel navrhne balíček bez nároku na příspěvek z PRV.

dědictví a budoucího zhodnocení v rámci cestovního ruchu, b) přímého a většinového zapojení mladých lidí do 18, resp. do 30 let v projektech.

Fiše opatření č. 8 - VZDĚLÁVÁNÍ

Mezi inovační postupy v tomto opatření počítáme zejména:

- soustředění vzdělávací aktivity na jednu ze skupin obyvatelstva vyjmenovaných v odd. 10 a 26 této fiše,
- integraci vzdělávacích aktivit do nových celků a) územních (tj. působnost pro více obcí), b) tématických (např. ucelené kurzy pro zájemce o podnikání).

Už z přehledu těchto inovací je patrné, že **jsou pro region přínosné, účinné a udržitelné**. Přínosy inovací (např. tržby z nových produktů v opatření č. 1 Konkurenceschopnost), jejich účinnost i udržitelnost (např. šetrné využití kulturních objektů v opatření č. 7 Kulturní dědictví nebo vybudování objektu veřejných služeb, která dosud v obci chybí – v opatření č. 6 Občanská vybavenost II) patří k základním znakům těchto inovací.

6.4 Finanční plán

MAS POHODA venkova odhaduje přímé potřeby finančních prostředků na realizaci tohoto SPL v období 2008-15 (závěr financování) na 100 mil. Kč. Tato nízká částka však

- a) vychází z předpokladu, že všechny nebo téměř všechny projektové záměry s celkovými náklady vyššími než 2 mil. Kč, které by byly financovatelné prostřednictvím PRV, budou předkládány jako individuální projekty mimo MAS,
- b) nezahrnuje doložitelné potřeby, které však nejsou financovány prostřednictvím PRV a budou předkládány do operačních programů (srov. odd. 6.2).

Souhrnný finanční plán (v mil. Kč a současně v procentech), resp. přehled rozdělení této potřebné částky do jednotlivých opatření SPL je v tabulce. Alokace prostředků do jednotlivých opatření je však indikativní (orientační). MAS POHODA venkova počítá s tím, že **SPL nezůstane neměnný po celé období**, naopak počítá s jeho každoroční aktualizací.

Tato aktualizace se bude týkat i nutného přerozdělení (realokace) zde plánovaných prostředků ze tří důvodů: potřeby regionu se budou nepochybně vyvíjet, na financování některých záměrů budou využity jiné prostředky a objeví se noví žadatelé. MAS proto bude v dalších letech provádět **přesuny v rámci opatření** ve výši max. 20 % částky alokované pro opatření „přijímající“.

Celkové rozdělení finančních prostředků do opatření a minim. a max. částka způsobilých výdajů:

č.	název opatření SPL	hlavní opatření PRV	vedlejší opatření PRV	finanční alokace %	min. tis. Kč	max. tis. Kč
1	Konkurenceschopnost	1.1.1.1	-	10	40	1000
2	Firmy a produkty	3.1.2 a	-	15	40	1000
3	Cestovní ruch	3.1.3 b	3.1.2 a	5	40	1000
4	Infrastruktura	3.2.1.1	3.2.1.2	20	40	1000
5	Obč. vybavenost I	3.2.1.2 a,b,c	-	45	40	1000
6	Obč. vybavenost II	3.2.1.2 d,e	-	0	40	1000
7	Kulturní dědictví	3.2.2	3.3.1	4	40	1000
8	Vzdělávání	3.3.1		1	40	500
	c e l k e m			100		

Každoročně bude MAS v rámci jednotlivých opatření zveřejňovat výzvy k podávání projektových žádostí – viz tabulka na další straně. Rok uvedený v tabulce odpovídá roku rozhodnutí o přidělení příspěvku vybraným žadatelům (s využitím pravidla n+2).

V rámci každého opatření bude v jednom roce vyhlášena - většinou jedna výzva, zároveň **MAS plánuje otevřít v každém roce všechna opatření.**

č.	název opatření	2008	2009	2010	2011	2012	2013	celkem
1	Konkurenceschopnost	ano	ano	ano	ano	ano	ano	6
2	Firmy a produkty	ano	ano	ano	ano	ano	ano	6
3	Cestovní ruch	ne	ano	ano	ano	ano	ano	5
4	Infrastruktura	ano	ano	ano	ano	ano	ano	6
5	Obč. vybavenost I	ano	ano	ano	ano	ano	ano	6
6	Obč. vybavenost II	ne	ano	ano	-	-		2
7	Kulturní dědictví	ne	ano	ano	ano	ano	ano	5
8	Vzdělávání	ne	ano	ano	ano	ano	ano	5
	celkem vyhlášených fichí	4	8	8	7	7	7	41
	počet výzev	1	2	2	2	2	2	11

Jak vyplývá z tabulky uvedené výše, MAS předpokládá, že ačkoliv během období bude region postupně bohatnout a rozvíjet, čímž tedy bude soběstačnější, bude i přesto po celé období podporovat téměř všechny fiche, neboť finanční prostředky nebudou dostačující k tomu, aby byly naplněny stanovené cíle již např. v polovině období. Dá se očekávat, že MAS po určitém časovém období vyhodnotí svoji činnost a z fichí odebere např. některé kódy způsobilých výdajů. To vše bude záležet na tom, jak bude probíhat realizace SPL a na předložených projektových záměrech.

6.5 Integrovaná strategie území

Pro danou oblast a období vznikla ISÚ v roce 2006 a na konci roku 2006 byla místní akční skupinou přijata. Nešlo o strategii svazku obcí, nýbrž MAS. Má celkem 146 stran (včetně profilů jednotlivých obcí) a podíleli se na ní všichni členové Programového výboru MAS a jako externí poradenská agentura Regional Development Agency Rychnov n. Kn.

ISÚ byla obecně zaměřena na zvyšování kvality života a životního prostředí ve venkovském regionu. K tomu byly vymezeny **3 priority: 1. infrastruktura, 2. životní prostředí, 3. obyvatelstvo.** První priorita se soustředila na vybudování nebo rekonstrukci technické infrastruktury tak, aby jednotlivé lokality byly atraktivní pro přistěhování nových i udržení stálých obyvatel. Součástí této priority se stal i rozvoj cestovního ruchu.

Druhá priorita byla zaměřena na péči o krajinu i zeleň v obci, stejně jako podpora šetrných způsobů dopravy (peší trasy, cyklostezky). Třetí priorita zahrnovala opatření k diverzifikaci neperspektivních hospodářských činností a vytvoření značky místních produktů (což se také následující rok uskutečnilo), stejně jako investice do udržení nebo rozšíření společenských vazeb mezi občany. Poslední záměr zahrnoval stavby nebo rekonstrukce prostor, které slouží ke sportovním, kulturním nebo jiným setkáním.

Soulad a souvislost SPL s ISÚ je zřejmá: Nyní předkládaný Strategický plán Leader využívá ISÚ jako jeden z podkladů a samozřejmě vyhodnocuje – jen s ročním posunem – stejnou problematiku regionu. Rovněž jako ISÚ se soustředí na zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, využití historických i přírodních zajímavostí regionu k rozvoji cestovního ruchu a podporu mezisektorové spolupráce podnikatelských subjektů.

MAS bohužel nemohla využít rozvojové dokumenty kraje, neboť zveřejněné dokumenty byly v době přípravy SPL **vesměs zastaralé.** Například situace mikroregionů i samotná strategie rozvoje kraje byly z roku 2003. Veřejné projednání se sice uskutečnilo v prosinci 2006, avšak dosud jsme neměli k dispozici výsledný dokument. Podobné to bylo s využitelností **programů rozvoje obvodů**

obcí s rozšířenou působností (tj. Náchod, Nové Město nad Metují a Dobruška) – v době přípravy tohoto SPL **nebylo známo, že by existovaly**.

MAS nemá na celé období 2007-13 zpracován další rozvojový dokument, neboť užitek z toho by vzhledem k absenci rozvojových dokumentů veřejné správy (kraje a ORP) nebyl velký. Má však **scénáře rozvoje několika projektů či aktivit**: a) uplatnění značky původu a kvality místních výrobků (viz odd. 8.2) b) produkt cestovního ruchu „Kačenčina pohádková říše“ (viz zmínka v odd.8.2), c) koncept komplexního rozvoje šetrného CR a agroturistiky v regionu (viz zmínka v odd. 5.2).

6.6 Monitoring naplňování cílů SPL

Ačkoliv v tomto oddíle nemá jít o hodnocení SPL (srov. odd. 10.7), je třeba říci, že naplňování cílů SPL je věcí hodnocení, nikoliv monitoringu. MAS bude tak jako tak do velké míry používat tytéž ukazatele pro monitoring i pro hodnocení.

V odd. 10.6 a ve fiších jsou uvedeny cílové hodnoty pro hodnocení jednotlivých opatření SPL (dále jen: monitorovací ukazatele či indikátory). Protože se však v osnově SPL požaduje, aby MAS určila pouze výstupní hodnoty do konce roku 2009, zůstává nesoulad mezi součtem cílových hodnot ukazatelů z fiší opatření (tedy z monitoringu na úrovni projektů) a z prvních dvou let realizace SPL (z monitoringu na úrovni programu). Proto v další tabulce uvádíme **ty z ukazatelů, které MAS volí pro sledování na úrovni SPL**, a tomu odpovídající souhrnné cílové hodnoty pro celé období (z fiší) a do konce roku 2009.

ukazatel	celkem 08-13	do konce 2009
počet partnerských projektů (alespoň 1 partner příjemce s výrazným podílem na přípravě a realizaci projektu)	5	3
počet projektů zaměřených převážně či přednostně na mladé lidi do 30 let nebo na ženy nebo realizovaných těmito skupinami	11	5
počet podniků se zavedenou novou technologií nebo inovovanými produkty	12	4
počet strojů a technologických zařízení zakoupených nebo instalovaných pro zlepšení vzhledu obcí, služby občanům a zpracování obnovitelných zdrojů energie	28	12
počet nově založených mikropodniků	5	2
počet místních produktů nově certifikovaných značkou „ORLICKÉ HORY - originální produkt“	10	5
počet projektů obcí realizovaných metodami komunitního plánování (s účastí veřejnosti)	5	2
počet nových nebo rekonstruovaných objektů občanské vybavenosti a nově zavedených služeb v obci	12	4
počet ukončených kurzů o rozsahu minim. 3 výukové dny pro účastníky z regionu	10	4
počet podpořených projektů celkem	x	20

Těchto 10 ukazatelů s plánovanými hodnotami v pravém sloupci vyjadřuje, **jaké minimální cíle hodlá MAS v prvním období realizace SPL dosáhnout** ¹³.

¹³ Ukazatel „počet projektů“ nebyl volen na úrovni opatření, protože MAS bude průběžně monitorovat nejen dosahování cílů jednotlivých opatření, ale ze strany zájemců také poptávku o spolufinancování a tudíž bude v rámci povoleného limitu v daném roce přesouvat prostředky mezi opatřeními.

7 PARTNERSTVÍ MAS

7.1 Historie MAS

Historie vzájemné spolupráce

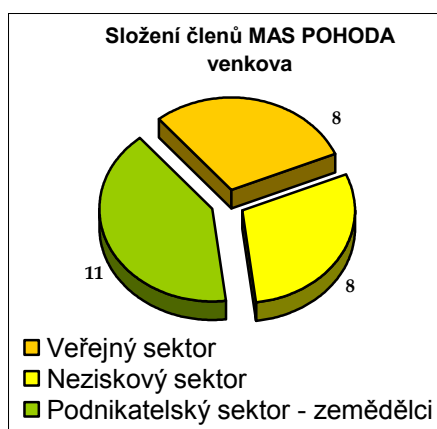
MAS POHODA venkova je sdružení složené ze zástupců zemědělských organizací a podnikatelů, neziskových organizací a zástupců obcí.

Od počátku bylo jedním z cílů vznikajícího místního partnerství **podpořit spolupráci subjektů z různých sektorů** (podnikatelský, neziskový a veřejný sektor) se zaměřením na diverzifikaci venkovského hospodářství a celkový rozvoj území, zpracovat hodnotnou **Strategii MAS** a především **připravit území na práci „metodou Leader“**.

MAS byla zaregistrována Ministerstvem vnitra ČR 22. 7. 2005 a bylo jí přiděleno IČ. Spolupráce byla stvrzena na ustavující Valné hromadě (15. 8. 2005) v obci Podbřeží podpisem Zakládací smlouvy 23 zástupci daného území a také byla schválena činnost MAS POHODA venkova členy zastupitelstev všech měst a obcí.

Smlouvu o založení MAS podepsali zástupci všech tří sektorů: veřejný sektor (7 zástupců), neziskový sektor - sdružení, sportovní kluby apod. (9 zástupců), soukromý sektor - podnikatelé, zemědělci, farmáři apod. (7 zástupců).

V současné době má MAS 27 členů. Zastoupení jednotlivých členů uvádí graf:

Z grafu je vidět, že početně nejvýznamnější složkou jsou zemědělní podnikatelé. Seznam členů je v příloze PP 5.

Po registraci občanského sdružení začalo jeho vedení **propagací**, vysvětlováním **smyslu** jeho **existence**, podstaty iniciativy LEADER, a to jednak jednotlivým občanům, ale i podnikatelům, zemědělcům, zástupcům obcí a dalším organizacím.

Od počátku byla základní myšlenkou činnosti **podpora kvality života ve venkovských oblastech**, a to zejména tím, že se spojí neziskové organizace s podnikateli, zemědělci a místními samosprávami a budou spolupracovat na činnostech

rozvíjející region.

V souvislosti se chválenými stanovami byly zvoleni členové jednotlivých **řídících orgánů**, **projektový manažer** a **předseda MAS**, kterým se stal Luboš Řehák. Více informací o organizační struktuře ve v kapitole 9.

V zájmu MAS a současně v zájmu regionu je, aby se do aktivit místní akční skupiny **zapojilo co nejvíce subjektů ze všech tří sektorů**. Vstup dalších členů do MAS je však podmíněn pravidelným a úplným informováním obyvatel o činnosti MAS. MAS POHODA venkova využívá mnoho způsobů oslovování veřejnosti (ve všech sektorech), cílových či zájmových skupin. Především pravidelně aktualizuje svoje webové stránky www.pohodavenkova.cz, informují občany pomocí vydávaných letáků, brožur a dalších propagačních materiálů. Protože se MAS POHODA venkova již zapojila do Programu LEADER ČR (přičemž se při výběrovém řízení umístila na sedmém místě v ČR), jsou všechny realizované projekty řádně propagovány. Jednotliví členové zároveň využívají neformální

způsob oslovování potenciálních členů MAS a partnerů, tj. předávají svým známým informace, referují o činnosti MAS při vhodných příležitostech (setkání starostů, podnikatelů, NNO apod.)

Kritéria, podle kterých MAS vybírala své partnery, byla jednoduchá. Členem MAS se mohl stát **jakýkoli subjekt ze všech tří sektorů**, který svou činností **chtěl přispět k rozvoji venkovského regionu a který se zavázal řídit stanovami a ostatními dokumenty** schválenými MAS POHODA venkova. Základním principem je dobrovolná spolupráce členů MAS a aktivní zapojení. Příslušné dokumenty jsou veřejně přístupné.

Propojení veřejného a soukromého sektoru

V roce 2006 získala MAS fin. dotaci z **Operačního programu Zemědělství**, opatření Posílení přizpůsobivosti a rozvoje venkovských oblastí, podopatření Rozvoj venkova (LEADER+) – 2.1.4., s investičním záměrem osvojování schopností.

Cílem projektu bylo **spolupracovat s aktivními zástupci daného území** ze všech možných odvětví podnikatelské, neziskové, ale i státní sféry tak, aby se zapojili do zpracovávání Integrované strategie území MAS POHODA venkova, a tím společně vytvořili dlouhodobou vizi pro rozvoj venkova. Na přípravě integrované strategie již spolupracovali zástupci všech sektorů.

Tím, že MAS POHODA venkova získala finanční prostředky na svůj rozjezd, vytvořila si zázemí (plně vybavenou kancelář) a mohla tak dále rozvíjet svoji činnost. Byly osloveny další obce, podnikatelé a neziskové organizace. V roce 2007 MAS oslovovala především subjekty z Novoměstska (Nové Město nad Metují a okolí) a přizvala je ke spolupráci.

Datum vzniku MAS

Místní akční skupina vznikla na **základě smlouvy o založení MAS**, kterou 15. 8. 2005 podepsalo v Podbřeží na ustavující Valné hromadě MAS 23 zakládajících subjektů - zástupců daného území. Stanovy MAS byly Ministerstvem vnitra zaregistrovány 22. srpna 2005.

7.2 Zapojení partnerů do přípravy SPL

Úloha a odpovědnost jednotlivých subjektů

Úloha a odpovědnost jednotlivých členů MAS je předepsána **stanovami** občanského sdružení a odpovídá zařazení do jednotlivých řídicích struktur. **Členové** tímto **přebírají odpovědnost** za realizaci celého Strategického plánu Leader, tedy nejen za nezávislý subjekt, za který byli do MAS zvoleni. Mimo úkolů a odpovědnosti vyplývající ze stanov bude každý z členů působit jako kontaktní osoba mezi MAS a jednotlivými nezávislými subjekty ze všech sektorů.

Zástupci neziskového, podnikatelského a veřejného sektoru budou vždy ve svém sektoru vykonávat tyto činnosti:

- realizace projektů a iniciace dalších aktivit vedoucích k naplnění cílů Strategického plánu Leader a plnění monitorovacích indikátorů,
- spolupráce mezi jednotlivými subjekty v rámci sektoru i mezi sektory navzájem (i v souvislosti s provázaností projektů),
- vytváření podpory pro realizaci Strategie při jednání s partnery, vyššími územně samosprávnými celky a institucemi,
- informování o činnosti MAS a získávání nových členů.

Účast jednotlivých partnerů

Jednotlivé návrhy a postupy u vznikajícího SPL byly vždy projednány s Programovým výborem a s dalšími členy MAS, kteří byli pravidelně informováni. Programový výbor se v době tvorby SPL scházel 1 x týdně. Do procesu tvorby SPL byla postupně zainteresována většina členů MAS (např. ve fázi získávání informací o regionu, získávání projektových záměrů potenciálních žadatelů, apod.). Členové MAS měli možnost strategii připomínkovat, přidávat svoje návrhy a podněty.

Během přípravy SPL nedocházelo k omezování žádných zájmových skupin. Partnerství a spolupráce byly založeny na rovných podmínkách všech zúčastněných a neexistovala žádná omezující kritéria při výběru partnerů.

Konečné znění strategie bylo projednáno a schváleno Programovým výborem 18. 12. a schváleno Valnou hromadou 19.12.2007.

Předpoklad vývoje spolupráce

MAS POHODA venkova je velmi dynamicky se rozvíjející organizací, která za dobu své existence již prokázala, že **umí realizovat aktivity pro rozvoj venkova**. V dalším období se MAS chce ještě více profesionalizovat a rozvíjet aktivity, které budou realizovány metodou Leader. K tomu určitě přispěje i to, že předseda MAS Luboš Řehák a Eva Smažíková (jedni ze zakládajících členů MAS) úspěšně absolvovali více než roční vzdělávací kurz „Profesionálové v MAS“, jehož obsahem bylo zvýšení připravenosti pracovníků a spolupracovníků MAS na venkově pro programovací období 2007 - 2013.

V tomto období chce MAS:

- ▶ **zajistit další rozvoj a základní podmínky pro fungování MAS - především**
  - mít profesionální management,
  - rozšířit počet členů (včetně bank, středních škol, úřadů práce a dalších institucí),
  - vytvářet pozitivní image ve svém okolí,
  - zajistit otevřenost, informovanost a transparentnost v rozhodování a celé činnosti,
  - získat finanční zdroje pro vnitřní rozvoj (i z operačních programů, nadací a dalších zdrojů – viz též odd. 9.2)
  - zintenzívnit spolupráci mezi jednotlivými členy MAS pomocí práce výborů a pracovních skupin (viz též. odd. 9.2 a kap. 11),
  - spolupracovat na meziregionální i mezinárodní úrovni.
- ▶ **využívat instituce a zdroje, které pomáhají rozvoji venkova metodou Leader – především:**
  - Národní observatoř venkova, o.p.s.
  - Národní síť MAS (MAS POHODA venkova je již členem)
  - Spolek pro obnovu venkova Královéhradeckého kraje

Jedním z dalších cílů je i rozšiřování značky "ORLICKÉ HORY - regionální produkt" na další místní produkty.

7.3 Vztah k obyvatelstvu

Zapojení obyvatel do MAS

Příprava na **zapojení místních aktérů** probíhala **ihned po vzniku MAS**, tj. v druhé polovině roku 2005. Před zahájením prvních setkání v regionu byly informováni zástupci obcí a byly zveřejněny výzvy k vytvoření místního partnerství.

Výzvy byly zveřejňovány na obvyklých místech v obcích (na úřední desce, na webových stránkách, plakátovacích plochách apod.). Vždy bylo uvedeno, co je místní akční skupina, jakou činnost vykonává, co může být přínosem pro nové členy a jak se stát členem.

MAS nijak neomezuje, kdo se může stát jejím členem.

Vyhodnocení realizace SPL proběhne vždy jednou za kalendářní rok a za účasti veřejnosti formou veřejného projednání.

Zjišťování potřeb místního obyvatelstva

Starostové všech obcí byli vyzváni, aby předložili **přehled potřeb obyvatel**. Již do konce roku 2006 se shromáždilo téměř **180 záměrů ze všech obcí** (např. vybudování cyklotrasy ve valském údolí včetně doplňkového servisu, rybník na chov kaprů v Sedloňově, rekultivace skládky v Olešnici v Orlických horách, modernizace koupaliště v Bystrém a řada dalších).

Dále byli občané prostřednictvím členů MAS POHODA venkova vyzváni, aby posílali tzv. **projektové listy**, které MAS shromažďovala a použila je jako jeden ze základních informačních zdrojů pro Integrovanou strategii území i Strategického plánu Leader. V jednotlivých projektových listech uváděli své záměry včetně předpokládaných nákladů, harmonogramu, místa realizace a plánovaných výsledků. Shromáždilo se téměř sto záměrů, z nichž naprostá většina je přímo financovatelná prostřednictvím navržených opatření SPL (viz fiše v příloze).

V listopadu 2007 byly zástupcům obcí, jednotlivým podnikatelským subjektům a neziskovým organizacím působícím v mikroregionu rozeslány dotazníky, ve kterých se mohli vyjádřit k prioritám mezi jednotlivými opatřeními PRV. Výsledky tohoto průzkumu byly zohledněny v SPL.

Informování obyvatelstva o MAS a SPL

Již o přípravě strategie byli průběžně informováni členové MAS a zainteresovaná veřejnost (www stránky MAS, letáky, dopisy). Programový výbor pravidelně aktualizuje webové stránky, kde uvádí, v jakém stavu je příprava SPL, jak se mohou ostatní členové MAS a lidé, kteří nejsou členy MAS, zapojit.

Po přijetí SPL Ministerstvem zemědělství bude

- úplná strategie zveřejněna na <http://www.pohodavenkova.cz>
- vydán tištěný výtah SPL a distribuován na všechny obecní úřady, informační střediska a další místa
- vydána tisková zpráva a poskytnuta regionálním médiím a servisu ČTK

7.4 Otevřenost MAS

Vstup do MAS

O přijetí člena MAS POHODA rozhoduje Valná hromada na základě písemné přihlášky. Přihlášku je možné získat na webových stránkách MAS nebo v sídle MAS, popř. bude zaslána potenciálnímu členu MAS domluveným způsobem.

Kdo může vstoupit do MAS?

Členy MAS POHODA mohou být fyzické osoby starší 18 let a právnické osoby s trvalým pobytem, sídlem, či místem působení v regionu - především oblast Orlických hor, Dobruška, Opocenska a Novoměstska, jejichž činnost a cíle se shodují se stanovami a cíli sdružení.

Programový výbor dbá na to, aby složení rozhodovacích orgánů MAS respektovalo kritérium, že zástupci veřejné správy nebudou tvořit více než 50 % členů, a posuzuje, zda uchazeči o členství jsou schopni navrhnout a realizovat strategii rozvoje.

Pro MAS Pohoda venkova je však otázka otevřenosti především otázkou **otevřenosti a transparentnosti všech postupů**, které používá. Příkladem je návrh postupů při výběru projektových žádostí (viz odd. 10.2).

8 ZKUŠENOSTI A SPOLUPRÁCE

8.1 Zkušenosti

Programy na principu LEADER

Na konci roku 2005 se členové MAS rozhodli vypracovat strategii daného území a byla podána žádost o finanční podporu z **Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství**, podopatření 2.1.4c). Žádost byla úspěšně schválena a MAS **získala dotaci 575 000 korun**, které byly použity na dokončení strategie území, vybavení kanceláře MAS základní technikou a k vlastní prezentaci i prezentaci Leaderu jako takového. Cílem projektu bylo zapojit aktivní občany regionu ze všech odvětví podnikatelské, neziskové, ale i státní sféry tak, aby se zapojili do zpracovávání Integrované strategie území MAS.

V roce 2006 se MAS úspěšně zaregistrovala do programu **Leader ČR**. Při výběrovém řízení se umístila **na sedmém místě a získala dotaci ve výši 3 miliony korun**. Výzva k předkládání projektů se uskutečnila 20.4.2006, původně se přihlásilo 11 žadatelů. Kvůli velkému počtu kvalitních žádostí nemohl být žádný projekt podpořen ze 100 %..

Podpořeny byly projekty různého zaměření:

	Název projektu	Žadatel - příjemce	Celk. náklady (Kč)	Dotace (Kč)
1	technologie Biomelky, která umožňuje lepší konzervaci potravinářských biovýrobků	Radoslava Šimáčková	952 000	300 000
2	Koncertní střešní konstrukce a pódium	OS BESEDA Val	443 851	350 000
3	Nákup mulčovače	Ekofarma Strakovec	826 000	240 000
4	Kanalizace k sídlišti rodinných domů	Obec Česká Čermná	707 000	440 000
5	Nákup techniky na údržbu mezí a příkopů	Ing. Jiří Petr	2 380 000	690 000
6	Nákup stroje na údržbu veřejných prostranství	Obec Olešnice v Orlických horách	1 100 000	490 000
7	Rekonstrukce střechy stodoly	Miloš Valtera	887 918	190 000
	Celkem		7 296 769	2 700 000

Subjekty sdružené v MAS tak prokázaly, že umí spolupracovat, postupovat podle společné strategie a získávat prostředky pro rozvoj regionu

Hodnocení předešlé strategie

Předchozí Integrovaná strategie území byla schválena na konci roku 2006 a první hodnocení proběhne po uplynutí 1 roku, tedy v lednu 2008.

8.2 Spolupráce

MAS Pohoda venkova je velmi aktivní v navazování spolupráce s ostatními MAS v České republice i v Evropě. Kromě toho, že je **členem Národní sítě MAS**, podepsala následující **partnerské smlouvy**:

- **Dohoda v rámci projektu Leader CZ 2007:** v srpnu 2007 podepsali zástupci MAS Záhoří-Bečva, MAS Občané pro rozvoj venkova, MAS Podhostýnska a MAS Pohoda venkova dohodu, jejímž účelem je výměna informací a poradenství na projektu spolupráce v rámci programu Leader ČR 2007, přičemž MAS Pohoda venkova působí jako odborný poradce při administrativně technických procesech programu Leader ČR a jako školitel a konzultant pro ostatní MAS, které dohodu podepsaly.
- **Deklarace o partnerství a spolupráci** - tuto dohodu podepsali MAS Region Kunětické hory, MAS Železnohorský region, MAS Sdružení pro rozvoj Policka, MAS Minecko a MAS Pohoda venkova v dubnu 2007, cílem deklarace je vytvoření dobrovolného, ale funkčního partnerství a navázání vzájemné efektivní spolupráce především dle platných podmínek programu Leader+, partneři se zavazují k výměně informací a zkušeností v oblasti administrace a realizace projektů, i zkušeností realizátorů projektů, v rámci deklarace tak organizují semináře, kulturní a společenské akce, připravují a realizují zrcadlové projekty a partnerské projekty.

MAS Pohoda venkova je rovněž aktivní na poli **mezinárodní spolupráce**. Zde jsou příklady:

- V roce 2005 podepsaly MAS Sdružení Splav, MAS Vyhlídka a MAS Pohoda venkova partnerskou **smlouvu o spolupráci s polskou místní akční skupinou Fundacja Klodzja Wstega Sudetów**; spolupráce mezi MAS byla koncipována jako snaha o navázání partnerství bez ohledu na státní hranice, a také jako jeden z kroků ke sjednocené Evropě
- MAS Pohoda venkova spolupracuje také s místními akčními skupinami ze Slovenska. Na základě dobrých česko-slovenských vztahů a nesporné kulturní blízkosti obou zemí navázala v roce 2006 MAS Pohoda venkova **spolupráci s Mikroregionem Olšavským a Mikroregionem Kecerovským**. Spolupráce je založena na výměně informací, poznatků a zkušeností získaných v programu LEADER.
- Již v roce 1991 začala spolupráce některých současných členů MAS s nejrůznějšími **partnery z oblasti nizozemského Ter Aaru**¹⁴, konkrétně Langeraar. Vše začalo na úrovni neziskových organizací především sportovního charakteru (FCS Dobruška, skauti, hudební soubory, sportovní kluby), postupně se zapojovali i zástupci města Dobrušky. Přes dosavadní neexistenci smlouvy o partnerství spolupráce pokračuje a v roce 2008 proběhnou výměnné pobyty skautů z obou regionů a v srpnu 2008 navštíví fotbalový klub FCS Dobruška Langeraar. Strany se také dohodly, že do června 2008 připraví a podepíší smlouvu o partnerství.

Většina obcí je navíc zapojena do projektu cestovního ruchu „Kačenčina pohádková říše“, který zábavnou formou propaguje pěší a cyklistickou turistiku v regionu. Přípravou několika specifických tras a prezentačních materiálů a map se obce snaží propagovat místní historické památky a přírodní krásy. Celková propagace je zaměřena na rodinné pobyty.

Nejdůležitějším výstupem spolupráce MAS s ostatními subjekty mikroregionu je vytvoření regionální značky **ORLICKÉ HORY - originální produkt**. Regionální značka pomáhá výrobcům v reklamě a propagaci jejich produkce, s odbytem jejich produktů a v neposlední řadě se zvýšením prestiže

¹⁴ Místní akční skupina DE WEIDSE VEENWEIDEN blízko Utrechtu si pro minulé období zvolila rozvojové téma „Zvyšování kvalita života ve venkovských oblastech“. Bližší informace o ní můžete zjistit na <http://www.leaderplus.nl/Nederlands/gebieden/weidseveenweiden/index.php> a <http://www.teraar.com/>

výrobků v tuzemsku i v zahraničí prostřednictvím dobrého jména regionu. Značka zároveň posiluje sounáležitost místního obyvatelstva s regionem, podněcuje zapojení obyvatel do dění v regionu a zprostředkovává kontakty mezi výrobcí a dalšími místními subjekty (obce, školy, neziskové organizace a další). Tím, že je region prostřednictvím značky prezentován navenek jako celek, dochází efektivně k posílení jeho image formou článků, tiskových zpráv, letáků, katalogů výrobků, sezónních novin, společných stánků pro jarmarky a prodejních míst v regionu.

Koncem roku 2006 MAS Pohoda venkova iniciovala společná pracovní **setkání zástupců všech MAS území Orlických hor a Podorlicka**¹⁵ a navázala spolupráci s Regionálním environmentálním centrem ČR v rámci národního systému značení domácích výrobků. Následovala pracovní setkání s regionálními výrobcí a MAS Pohoda venkova se stala regionálním koordinátorem pro udělování značky ORLICKÉ HORY – originální produkt. V roce 2007 MAS Pohoda venkova získala společně s MAS Vyhlička finanční prostředky z Programu obnovy venkova Královéhradeckého kraje a zapojila tak Orlické hory jako pátý region v ČR do dlouhodobého projektu podpory místních produktů společnou propagací pomocí značky původu.

MAS Pohoda venkova nesla veškeré náklady spojené s grafikou, tiskem propagačních materiálů a celý projekt zaštiťuje i organizačně. V letošním roce bylo certifikováno 12 výrobků. Škála produktů je opravdu široká. (od tradičních pekařských a cukrářských výrobků, biozeleniny, keramických a tkalcovských produktů až k biobriketám). Tento projekt ve všech ohledech splňuje metodu LEADER, jedná se o mezisektorovou spolupráci i partnerství více mikroregionů a výsledek napomáhá ekonomicky rozvíjet region, stejně jako pomáhat zachovat tradiční regionální produkty a výroby.

Dne 19.11. proběhlo jednání koordinátorů regionálních značek a v současné době probíhá registrace nové občanské společnosti, která by měla fungovat jako asociace regionálních značek. MAS Pohoda venkova by v ní měla zastupovat značku ORLICKÉ HORY - originální produkt. V nejbližší době také začnou vycházet noviny Doma v Orlických horách, které se budou věnovat informacím o místních produktech (jejich značení, prezentace, společné akce atd.)

MAS POHODA venkova se také zapojila do příprav Národní sítě rozvoje venkova a v rámci Královéhradeckého kraje podporuje spolupráci všech ostatních MAS a Spolku pro obnovu venkova (SPOV).

Důležitým partnerem pro spolupráci se v r. 2007 stala Střední škola - Podorlické vzdělávací centrum v Dobrušce se kterou MAS v dalších letech bude spolupracovat především na vzdělávacích projektech.

Souhrnně lze říci, že **MAS je ve spolupráci** s ostatními místními akčními skupinami **velmi aktivní, a to na národní i mezinárodní úrovni**. Současně je viditelná i mezisektorová spolupráce v rámci MAS jako takové.

9 ORGANIZACE A ZDROJE MAS

9.1 Organizační struktura a rozdělení odpovědností

Struktura a organizace MAS

Podle stanov občanského sdružení byly vytvořeny tyto orgány:

¹⁵ Značení se dotýká území pěti MAS - MAS POHODA venkova, MAS Sdružení Splav, MAS Vyhlička, MAS NAD ORLICÍ a MAS ORLICKO.

VALNÁ HROMADA

Je nejvyšším orgánem sdružení a je tvořena všemi členy MAS. Valnou hromadu svolává Programový výbor podle potřeby, minimálně však 1x ročně. Programový výbor svolá Valnou hromadu pokaždé, kdy o to požádá nejméně 30 % členů MAS.

Valná hromada zejména:

- schvaluje stanovy MAS, jejich změny a doplňky,
- schvaluje úkoly MAS pro příslušné období,
- schvaluje roční zprávu, rozpočet a roční uzávěrku hospodaření MAS,
- volí a odvolává členy Programového výboru, Výběrové komise i Revizní komise,
- schvaluje jednací řád Valné hromady,
- rozhoduje o přijetí za člena sdružení MAS i o zrušení členství,
- schvaluje výběr partnerů MAS,
- schvaluje strategii rozvoje regionu,
- schvaluje záměry MAS a výběr projektu.

Valná hromada je usnášení schopná v případě přítomnosti nadpoloviční většiny členů.

PŘEDSEDA

- je statutárním zástupcem MAS a jedná jejím jménem navenek, za svoji činnost je odpovědný Programovému výboru, jehož práci předseda řídí,
- může delegovat pravomoc ke konkrétním jednáním na kteréhokoli člena Programového výboru, ve své nepřítomnosti je zastupován místopředsedou.

PROGRAMOVÝ VÝBOR

Má 5 členů - je tvořen předsedou, místopředsedou a dalšími členy a je volen na dobu 3 let. Schází se dle potřeby, nejméně však jednou za dva měsíce. Za svoji činnost odpovídá Valné hromadě. Do působnosti Programového výboru patří jednat a rozhodovat ve všech věcech MAS, které nepatří do působnosti Valné hromady, tj. zejména:

- volba i odvolání předsedy a místopředsedy MAS,
- koordinace činností MAS,
- svolávání valné hromady,
- jmenování Projektového manažera,
- zajištění odborného vedení účetnictví sdružení MAS a jmenování účetní,
- přiznávání podpory projektům strategie,
- vytváření dalších pracovních orgánů MAS a při odpovídajícím složení struktury MAS,
- schvalování výběrových kritérií a výběru projektu provedených Výběrovou komisí,
- zpracovávání záměrů MAS a strategie rozvoje regionu,
- vedení evidence projektů a záznamů o postupech jejich realizace,
- vedení evidence záznamů o kontrolách a evidence čerpání dotace a financování z vlastních zdrojů,
- zajištění vypracování čtvrtletního hlášení o průběhu realizace projektů,
- zajištění vypracování monitorovacích tabulek.

VÝBĚROVÁ KOMISE

Má 5 členů, provádí výběr projektů podle výběrových kritérií, sestavuje seznam projektů podle bodové hodnoty a vyznačuje projekty navržené ke schválení v rámci limitu a projekty náhradní.

REVIZNÍ KOMISE -

Má 3 členy, je kontrolním orgánem sdružení a za svou činnost odpovídá Valné hromadě. Komise vykonává dohled nad hospodařením sdružení a upozorňuje Programový výbor na zjištěné nedostatky, podává návrhy na jejich odstranění. Kontrolu provádí nejméně 1 x ročně. Pro zasedání Valné hromady připravuje komise zprávu o výsledcích revizí a kontrolní činnosti.

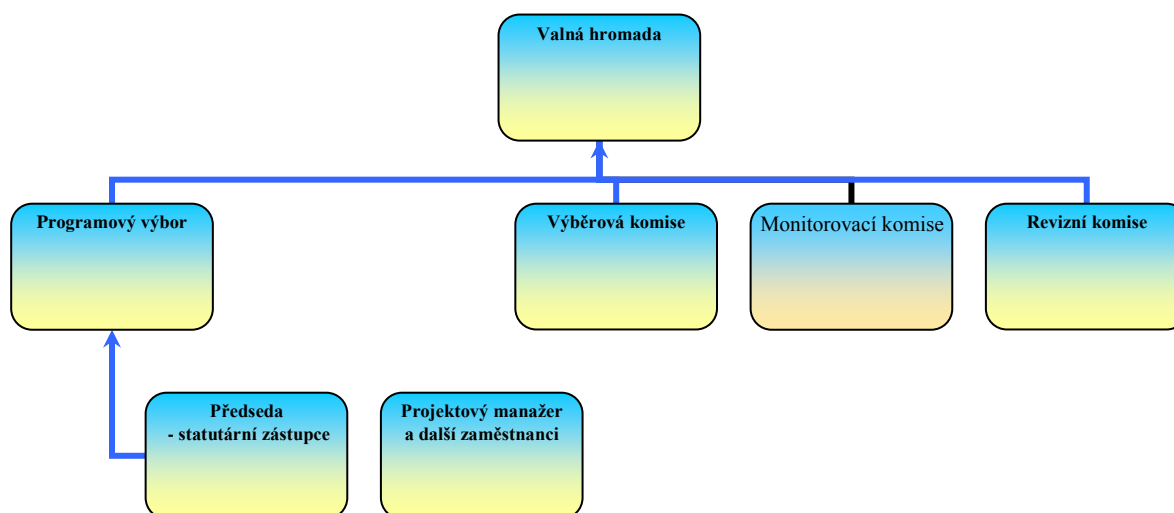
MONITOROVACÍ KOMISE

Monitorovací komise má minimálně 5 členů a je volena Valnou hromadou MAS. Členy monitorovací komise jsou: předseda/předsedkyně Výběrové komise, všichni členové Revizní komise a další Valnou hromadou zvolení členové MAS POHODA venkova. Předsedou/předsedkyní je automaticky předseda/předsedkyně Výběrové komise MAS.

Tento orgán koná svou práci na úrovni celé MAS jako dozorčí orgán činnosti MAS a monitorovací a kontrolní orgán nejen pro realizaci SPL, ale i pro naplňování širší strategie, na úrovni projektů místních žadatelů jako monitorovací a kontrolní orgán. Při monitoringu úzce spolupracuje s pracovníky kanceláře MAS, se kterými se podílí na monitoringu realizovaných projektů.

Přehled činností Monitorovací komise:

- sledování plnění cílů SPL, návrh změn a podkladů pro aktualizaci SPL
- evidence a monitoring plnění stanovených indikátorů
- sledování finančního plánu v SPL
- monitoring realizovaných projektů v průběhu realizace
- kontrola projektů před proplacením
- kontrola projektů v rámci udržitelnosti
- kontrola dodržování stanovených podmínek
- hodnocení činnosti MAS, zajištění zpětné vazby z území (evaluace)

PROJEKTOVÝ MANAŽER

Zpracovává jednotlivé projekty a řídí jejich realizaci. Projektový manažer je osoba odpovědná za operativní řízení prací na realizaci SPL od jeho počátku až do konce. Bude odpovídat za:

- vedení koordinačních schůzek
- podávání informací o stavu plnění strategie
- kontrolu plnění smlouvy
- vedení změnových řízení (*konfigurační management*)
- rizikový management
- management styčných bodů (*interface management*)
- prezentaci projektu

Programový výbor, monitorovací komise, výběrová komise

Tyto orgány byly zvoleny v rámci ustavující valné hromady sdružení jako orgány sdružení, které plní funkci podpůrných mechanismů přípravy a realizace strategie rozvoje v programu LEADER+. Jejich složení je uvedeno výše. Programový výbor je pověřen vypracováním strategie. Výběrová komise bude odpovědná za zhodnocení a výběr projektů. Monitorovací komise je odpovědná za vyhodnocování realizace strategie.

Přehled osob v jednotlivých orgánech MAS:

	<i>Příjmení</i>	<i>Jméno</i>	<i>Sektor</i>	<i>Organizace</i>	<i>Člen prac. skupiny pro opatření (fíši) číslo...</i>
PROGRAMOVÝ VÝBOR :					
1.	Řehák	Luboš	nezisková org.	OS Beseda Val	2, 5, 6
2.	Skalická	Eva	nezisková org.	OS Sdružení pro Olešnici	3, 7, 8
3.	Novotný	Antonín	nezisková org.	SDH v Podbřezí	4, 5, 6
4.	Krásný	Otakar	zemědělský podnikatel	Labris, s.r.o. Dobré	1, 2
5.	Petr	Jiří	zemědělský podnikatel		1, 2, 3
VÝBĚROVÁ KOMISE :					
6.	Smažiková	Eva	starostka obce	Obec Česká Čermná	4, 5, 8
7.	Rozínek	Jan	nezisková org.	SK Dobré	2, 3, 7
8.	Brandejsová	Libuše	starostka obce	Obec Tmrov	4, 5, 6
9.	Hejzlar	Josef	nezisková org.	SDH Bačetín	5, 7
10.	Holečková	Renata	zemědělská farma	Farma Holeček	1
REVIZNÍ KOMISE :					
11.	Bendzo	Zdeněk	starosta obce	Obec Semechnice	4, 5, 6
12.	Holásek	Jiří	nezisková org.	SKI KLUB Dobruška	3, 6
13.	Kárník	Václav	zemědělský podnikatel	Ekofarma Strakovec, s.r.o.	1, 2
OSTATNÍ ČLENOVÉ VALNÉ HROMADY :					
14.	Honěk	Petr	nezisková org.	SDH Bohdašín	5, 7
15.	Jiránek	Jiří	zemědělský podnikatel	Farma Olešenka, spol. s r.o.	1, 2
16.	Mádr	Pavel	zemědělský podnikatel		1, 2, 3
17.	Moravec	Michal	místostarosta obce	Obec Dobřany	3, 4, 5
18.	Macek	Josef	starosta obce	Obec Janov	5, 6, 8
19.	Klouček	Vít	nezisková org.	SDH Olešnice v Orl.h.	3, 7, 8
20.	Schwarz	Zdeněk	starosta obce	Obec Sedloňov	4, 5, 7
21.	Koláčný	Ivo	nezisková org.	F.C.S. Dobruška	3, 8
22.	Holeček	Pavel	zemědělský podnikatel		1, 2
23.	Valtera	Miloš	zemědělský podnikatel		1, 2
24.	Krafka	Zdeněk	starosta obce	Obec Pohoří	4, 5, 8
25.	Štěpán	Ivo	zemědělský podnikatel		1, 2
26.	Pavlíček	Zdeněk	zemědělský podnikatel		1, 2
27.	Moravec	Jan	zemědělský podnikatel		1, 2

Orgán pro přípravu SPL a orgán pro dozor nad jeho realizací

Hlavním orgánem pro přípravu SPL je **Programový výbor**, který zodpovídá za přípravu, projednání a schválení SPL. Programový výbor, který vede předseda MAS L. Řehák, se v období přípravy SPL schází každý týden.

Úloha a odpovědnost jednotlivých subjektů a organizačních složek při realizaci SPL

Úloha a odpovědnost jednotlivých orgánů MAS vyplývají ze stanov občanského sdružení a jsou popsány v první části této kapitoly.

Jednotliví žadatelé jsou odpovědní za podané a později realizované projekty. Aby MAS předešla případným pozdějším komplikacím, **bude monitorovací výbor provádět předběžné, průběžné a následné kontroly u realizovaných projektů**, pomocí nichž bude MAS naplňovat cíle strategie. Monitorovací výbor bude kontrolu provádět **pomocí metody Semaforu**, která je podrobně popsána v oddíle 10.6.

Způsob sestavení výběrové komise a důvody výběru členů

Členové výběrové komise jsou voleni nadpoloviční většinou přítomných členů MAS v orgánech občanského sdružení. V současné době má výběrová komise pět členů, kteří byli do funkce navrženi (a po té i zvoleni) ostatními členy MAS díky svým **zkušenostem s tvorbou a realizací projektů financovaných z veřejných i soukromých rozpočtů**. MAS dbala na to, aby i ve výběrové komisi nebyla nadpoloviční většina členů - zástupců obcí.

Existence jiných komisí či pracovních skupin, jejich zaměření a pravomoci

Pracovní skupiny „**Mladí lidé**“, „**Ženy**“ a „**Zemědělci**“ jsou podrobně popsány v kapitole č. 11. Dále v MAS působí pracovní skupina „**Domácí výrobky**“, která se specializuje na certifikaci nových výrobků - značka „**ORLICKÉ HORY regionální produkt**“, jejich propagaci a distribuci.

Způsob delegování zástupců skupin do orgánů místní akční skupiny

Ze stanov občanského sdružení vyplývá, že každý člen **má právo být volen do rozhodovacích orgánů MAS POHODA venkova**. Zástupci orgánů MAS jsou delegováni na základě vlastního návrhu nebo na základě návrhu jiných členů. Noví zástupci jednotlivých orgánů MAS jsou zvoleni do funkce, pokud pro ně hlasovala nadpoloviční většina přítomných členů orgánů sdružení. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy sdružení MAS POHODA.

Rotace členů kolektivních orgánů MAS

Členové **programového výboru** jsou voleni na **tři roky**. Po té jsou zvoleni noví členové podle pravidel uvedených ve stanovách MAS.

Nyní připravujeme systém voleb ve 4 sektorech (veřejný, zemědělský, ostatní podnikatelský a neziskový), vždy 1 jimi volený zástupce, s každoročním příchodem a odchodem 1 člena. To zajistí jednak rovnoměrné zastoupení všech sektorů, jednak postupnou obměnu nejdůležitějších orgánů bez ztráty kontinuity.

Osoby řídící realizaci SPL - role a pravomoci v MAS

Projektový manažer - spolu s předsedou MAS a programovým výborem budou vydávat výzvy na podávání projektů (v souladu se stanoveným harmonogramem), organizovat jejich sběr a vyhodnocování, zveřejňovat výsledky každé výzvy, komunikovat s potenciálními žadateli/příjemci a zajišťovat konzultace před podáním projektů i během jejich realizace. Odpovědnost za uvedené činnosti bude mít projektový manažer.

Programový výbor - bude mít kontrolní a monitorovací funkci - plnění cílů strategie a naplňování monitorovacích indikátorů, bude komunikovat se SZIF a Ministerstvem zemědělství. Odpovědnost za uvedené činnosti bude mít předseda MAS - Luboš Řehák.

9.2 Zdroje MAS pro činnosti spojené s realizací SPL

Je samozřejmé, že **MAS má dostatečné zdroje** pro plnění dosavadních úkolů, což jsou rozvoj spolupráce uvnitř regionu, rozvoj vnitřních kapacit samotné MAS, příprava SPL, pomoc při certifikaci místních výrobků a udělování značky původu a kvality a další běžné aktivity. Avšak zdroje potřebné pro realizaci SPL nejsou totožné s těmi, které jsou potřebné pro současné potřeby MAS. V případě schválení Strategického plánu Leader k financování se potřeby a nároky na MAS podstatně zvýší, **bylo by však předčasné zajišťovat či jen hodnotit tyto zdroje již dnes, když MAS ještě SPL nerealizuje** a její roční obrát činí cca 475 tis. Kč. Přesto aktuální dosavadní stav popisujeme v druhé části tohoto oddílu.

Dále uváděný plán uvádí **zdroje MAS, které budou k dispozici pro realizaci SPL** (tedy postupně zhruba od dubna 2008): bude mít hlavního manažera pro operativní (každodenní) řízení SPL, dále 2-3 projektové manažery a další spolupracovníky, plně materiální a technické vybavení atd. Podrobněji:

a) lidské:

funkce	forma
hlavní manažer MAS	pracovní poměr na plný úvazek
2-3 projektoví manažeři pro jednotlivá opatření SPL (viz výše)	pracovní poměr na plný nebo částečný úvazek, příp. smluvní vztah
koordinátoři prac. skupin	dohoda o pracovní činnosti apod. nebo neplaceně
externí poradce	smluvní vztah
ekonom	pracovní poměr nebo smluvní vztah
účetní	pracovní poměr na plný nebo částečný úvazek
tajemník MAS, vedoucí kanceláře apod.	rozhodne se podle potřeb
asistent hlavního manažera MAS	pracovní poměr na plný úvazek

Někteří pracovníci a externisté budou **pracovat i pro příjemce dotací z jednotlivých opatření SPL**. Proto bude zapotřebí, aby MAS měla k dispozici např. ekonomu, účetní(ho) nebo externího poradce právě též pro konzultace místních žadatelů.

Kromě toho **MAS řadu dalších odborných činností zprostředkuje nebo zajistí hromadně**, v některých případech za odměnu (neboť příjemci dotací by si tak jako tak museli některé činnosti v rámci realizace svých projektů zaplatit, MAS to však může zařídit za výhodnějších podmínek). Jde např. o účetní služby, stavební dozor apod.

b) technické (materiální):

druh	specifikace
samostatná kancelář MAS	vlastní nebo dlouhodobě pronajatá od obce Val
jednací místnosti a sály	krátkodobé pronájmy na různých místech regionu
kontaktní místa v regionu	možnost pronájmu kanceláří, resp. prac. míst v N. Městě nad Metují, Dobrušce a Opočně (podle potřeb) k dostupnějším konzultacím místních žadatelů
informační a komunikační technika	zpočátku 2 notebooky, 2 tiskárny, dataprojektor, kopírka
vysokorychlostní připojení na internet	1x v hlavní kanceláři MAS
mobilní telefon	3 ks
automobil	celoročně k dispozici, tzn. v majetku MAS nebo dlouhodobě pronajatý

c) finanční:

zdroj	předpokládané plnění
--------------	-----------------------------

příspěvek z PRV, opatření IV.1.1	minim. 2 mil. Kč ročně
individuální projektové žádosti MAS do operačních programů ČR	ROP NUTS II Severovýchod, op. 2.3 OP PS Česko-Polsko, op. 33 - Fond mikroprojektů a další OP
státní rozpočet (granty ministerstev)	podle možností
podpora Úřadu práce	na společensky účelná prac. místa apod.
rozpočet kraje (na rok 2008 již bylo předjednáno v listopadu 2007)	příspěvek na činnost MAS 150 tis. Kč úvěr úroky z komerčního úvěru
rozpočty měst a svazků obcí	příspěvky a půjčky (DSO Region Orlické hory, 3 města – N. Město n.M., Opočno, Dobruška)
granty domácích a zahraničních nadací	např. Nadace Partnerství, Nadace Via, Nadace Vodafone a další, které podporují aktivity NNO v oblasti venkova, životního prostředí a kult. dědictví
členské příspěvky	o budoucí výši příspěvků rozhodne Valná hromada MAS až na počátku r. 2008 (dosud 1000 Kč ročně)
příjmy z vlastní činnosti (pronájmy, zajišťování odborných služeb apod.)	např. smluvní zajištění účetních služeb, stavebního dozoru aj. pro místní subjekty
cizí finanční zdroje (úvěry, půjčky,...)	podle potřeb

Celkové příjmy MAS pro první ucelený rok (2009) odhadujeme na 2,5 mil. Kč. Z toho však větší část budou tvořit osobní náklady (mzdy, odvody, odměny a náhrady).

Dosavadní sídlo MAS POHODA venkova v obci Val u Dobrušky.

d) další zdroje:

K plné práci MAS a dosahování jejích cílů jsou zapotřebí ještě další vnitřní zdroje, zejména organizační a informační.

da) **Organizační struktura** se přizpůsobí podmínkám potřebným pro realizaci SPL. Budou ustaveny **další výbory a tématické pracovní skupiny**. Členové výborů budou voleni z řad členů MAS, kdežto pracovní skupiny se utvářejí pod vedením pověřeného člena MAS, avšak s účastí veřejnosti, tj. jakýchkoli zájemců o projednávanou věc. Tématické pracovní skupiny – trvalé nebo dočasné – jsou pružným řešením okamžitých potřeb a krátko- i střednědobých cílů MAS.

db) MAS bude pokračovat v **zapojení do asociací a sítí**, které znamená užitek ze spolupráce a z komunikaci s dalšími partnery. Budou to zejména:

- Národní síť MAS ČR
- přímé nebo zprostředkované členství v Evropské síti MAS (ELARD)
- členství ve vznikající Asociaci MAS Královéhradeckého kraje

- spolupráce s MAS a dalšími partnery v ČR a Evropě (viz odd. 8.2)

MAS bude rovněž podporovat přeshraniční spolupráci obcí a místních subjektů především v oblasti Klodzka, lázní Polanica, Duszniki, Kudowa a dalších. Z jejich spolupráce bude MAS těžit pro celkový rozvoj regionu.

dc) Pro komunikaci dovnitř MAS i navenek bude MAS používat rozmanité **informační a komunikační prostředky**:

- vlastní zpravodaj MAS (tištěný)
- informační semináře o aktivitách MAS, o projektových záměrech apod.
- místní a regionální média (zpravodaje měst jako např. čtrnáctideník Opočenské noviny, regionální Rádio Metuje a další)
- vlastní webové stránky MAS (<http://www.pohodavenkova.cz>)
- občasné elektronické zpravodaje
- příležitostné tisky a propagační materiály

Současný stav v zajištění zdrojů MAS

LIDSKÉ ZDROJE

Zaměstnanci MAS, jejich úloha a odbornost

Místní akční skupina spolupracuje s dalšími lidmi, kteří zajišťují běžný chod organizace. S jednotlivými pracovníky je uzavřena dohoda o provedení práce. **Všichni pracovníci mají dostatečné zkušenosti a praxi pro odbornou činnost, kterou pro MAS dělají.**

jméno	funkce	hlavní činnost
Tomáš Vidlák	manažer MAS	zpracovávání jednotlivých projektů pro MAS a jejich následná realizace, certifikát - manažer projektů
Renata Holečková	účetní MAS	vedení účetnictví MAS, spolupráce na monitorovacích zprávách projektů
Pavčina Řeháková	asistentka	asistentské a organizační práce MAS
Pavel Bednář	grafik	grafická příprava a tisk propagačních materiálů, pořizování a archivace fotografií a videí zaznamenávající činnost MAS

Jednotliví pracovníci, ale i členové MAS mají bohaté zkušenosti s následujícími činnostmi:

- a) příprava a realizace projektů financovaných z různých dotačních titulů
- b) podpora místních podnikatelů („domácí výrobky“) - certifikace nových produktů, jejich propagace a distribuce
- c) aktivní zapojování občanů – např. úpravy veřejného prostranství v České Čermné

Účetní a její odbornost

Účetní MAS je v současné době Renata Holečková, která s MAS spolupracuje již od začátku její existence. Paní Holečková má dlouholeté zkušenosti s vedením účetnictví v obcích i soukromých podnicích. Nové informace získává na pravidelných školeních pro účetní.

Odbornost členů/partnerů MAS

Jednotliví členové/partneři MAS jsou **odborníky ve svých profesích**. Mnozí z nich již realizovali nebo realizují projekty (například projekty v programu LEADER ČR). Do orgánů MAS byli zvoleni lidé, kteří mají velmi dobré komunikační, organizační dovednosti, jsou kreativní a **svou činností**

přispívají k rozvoji MAS a celého regionu. Jednotliví členové MAS se stále vzdělávají a jsou držiteli různých certifikátů (např. L. Řehák a E. Smažíková - více popsáno v oddíle 7.2, Jiří Petr, Tomáš Vidlák a další).

Systém vzdělávání členů/partnerů MAS

Jedním z cílů je, aby se MAS co nejvíce **profesionalizovala** a mohla se tak stát jakousi regionální rozvojovou agenturou a zvýšila tak absorpční a administrativní kapacitu regionu.

Členové řídicích orgánů MAS si zvyšují kvalifikaci pro svoji činnost. Absolvují různá školení (zaměřená na tvorbu projektů, možnosti čerpání fin. prostředků z EU a další) a k přenosu zkušeností organizují setkání s dalšími MAS v ČR i v zahraničí (letos např. 19. dubna v Perníkovém hejtmánství, nejbližší další se uskuteční 10.-13. ledna 2008 v Brně na veletrhu Regiontour).

Pokud jde o dlouhodobé vzdělávání, předseda MAS Luboš Řehák a členka výběrové komise Eva Smažíková úspěšně absolvovali **kurz „Profesionálové v MAS“** (od listopadu 2006 do listopadu 2007). Oba získali znalosti a praktické zkušenosti z těchto oblastí: 1. Společný základ (politika ČR a EU v rozvoji venkova, LEADER v ČR a EU, příprava období 2007 - 2013, udržitelný rozvoj venkovských oblastí,...); 2. Řízení MAS (metody projektového řízení, operativní řízení činnosti MAS,...); 3. Finanční management a fundraising; 4. Strategické plánování rozvoje MAS, projektování, monitoring; 5. Administrace projektů (výzvy, hodnocení a výběr projektů, práce s veřejností...).

Během jednotlivých soustředění navázali kontakt a vyměňovali si zkušenosti s představiteli jiných MAS z Královéhradeckého a Pardubického kraje. Kurz je akreditován MŠMT a je součástí projektu „Profesní příprava na venkově pro období 2007 – 2013“, který se spolufinancováním Evropského sociálního fondu uskutečnila výzkumná a poradenská agentura Tima Liberec.

Pro rok 2008 připravuje MAS plán vzdělávání, který bude součástí plánu vnitřního rozvoje a bude zahrnovat cíle a úkoly v personální, materiální, organizační a finanční problematice působení MAS.

Schopnost komunikace v cizích jazycích a v kterých

Pro komunikaci se svými zahraničními partnery využívá MAS angličtinu (partner v Holandsku), češtinu-slovenštinu (partneři v Polsku a na Slovensku). Vybraní členové rozhodovacích orgánů MAS dále studují cizí jazyky - především angličtinu a němčinu.

TECHNICKÉ PROSTŘEDKY

V současné době využívá MAS ke své práci **vlastní plně vybavenou kancelář** v obci Val. V případě konání valných hromad jsou využívány prostory v sídle MAS nebo zasedací místnosti, kterými disponují jednotliví členové MAS. Pro dopravu využívají členové své osobní automobily, popř. mají zapůjčená auta od jednotlivých obcí. Kancelář je samostatná po technické i finanční stránce. Její vybavení bylo pořízeno z OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (opatření 2.1.4 „osvojování schopností“).

Technické vybavení kanceláře je funkční a dostačující. MAS postupně doplňuje a obnovuje vybavení kanceláře z vlastních prostředků (nový nábytek, příslušenství k počítačům atd.).

MAS má ke své práci k dispozici standardní vybavení kancelářskou technikou, což představuje PC s neomezeným připojením k internetu, tiskárna a příslušný software. Dále má manager k dispozici digitální fotoaparát a scanner. Jednotliví pracovníci kanceláře i zástupci rozhodovacích orgánů MAS, práci na PC plně ovládají a většina informací je mezi nimi předávána v elektronické podobě.

Způsoby a možnosti informování členů MAS a obyvatelstva

Obyvatelé a členové MAS jsou informováni všemi dostupnými prostředky:

- pravidelná aktualizace webových stránek www.pohodavenkova.cz
- pravidelné aktualizace webových stránek obcí v regionu MAS
- informování lidí prostřednictvím partnerské organizace DSO Region Orlické hory
- rozesílání informačních e-mailů
- pomocí letáků distribuovaných na obvyklých místech (plakátovací plochy, úřední vývěsky města a obcí, místa, která lidé běžně navštěvují - obchody, úřady, u výrobců prodávajících své produkty pod značkou „ORLICKÉ HORY regionální produkt“, apod.)
- jsou vydávány tiskové zprávy v místním tisku
- informace DSO Region Orlické hory - turistické noviny - zimní Rampušákovy listy, letní Kačenčiny listy

FINANČNÍ PROSTŘEDKY MAS

Zajištění předfinancování činnosti MAS při realizaci SPL

MAS oprávněně předpokládala, že bude získávat zálohy (jak je tomu obvyklé v jiných zemích EU). V současné době již jedná s bankami o **úvěru**. Dalším zdrojem pro předfinancování budou **sdrúžené prostředky podnikatelů** působících na území MAS. Zástupci již tuto podporu s podnikateli **předběžně předjednali**.

Jiné finanční zdroje (kromě osy IV PRV)

MAS POHODA venkova má již zkušenosti s čerpáním finančních prostředků ze **strukturálních fondů EU**. V dalším období bude tento zdroj využívat i nadále (Regionální operační program, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Integrovaný operační program a další relevantní OP a opatření pro venkovské oblasti).

Další finanční prostředky bude čerpat z **Královéhradeckého kraje (přímá dotace** všem MAS v Královéhradeckém kraji na provozní náklady ve výši **150 tis. Kč/rok**)- tato podpora byla přislíbena 1. náměstkem hejtmána Helmutem Dohnálkem na krajském semináři „Metoda LEADER - nová příležitost pro venkov Královéhradeckého kraje“ 28. listopadu. Obdobná finanční dotace již byla realizována v letošním roce.

MAS bude i nadále vybírat **příspěvky od členů MAS** (pro rok 2007 je poplatek 1 000 Kč/osobu/rok).

Díky spolupráci s obcemi a NNO dostává MAS zkušenosti i se získáváním finančních prostředků z fondů EU. MAS předpokládá, že od roku 2008 bude žadatelem nebo partnerem v některých z projektů předkládaných do nových operačních programů.

10 ADMINISTRATIVNÍ POSTUPY

MAS si vypracovala systém výběrového procesu, který se z hlediska rozhodování o výběru žádostí skládá ze tří etap a tomu odpovídajících tří skupin kritérií:

I. – **Formální náležitosti žádosti** (podpisy, povinné přílohy, počty kopií ...)

Je stanovena lhůta na nápravu zjištěných nedostatků a teprve když je žadatel nenapravitelný, je ze soutěže vyloučen. Vždy bude postupováno v souladu s Pravidly.

II. – **Kritéria přijatelnosti (způsobilosti) žádosti** – dělí se na 3 skupiny:

IIa – **způsobilost žadatele** (již stanoveno pravidly pro MAS)

IIb – **věcná způsobilost záměru** (projektu) - (podle cílů vyhlášeného opatření, příp. typů aktivit)

IIc – **uznatelnost nákladů** (podle výčtu způsobilých nákladů)

Jestliže žádost neplní libovolné kritérium, je z procesu posuzování vyloučena, příp. vyžadováno nápravné opatření.

Do tohoto systému nyní budou vneseny požadavky plynoucí z pravidel SZIF pro MAS – zejména stanovená kritéria přijatelnosti a tzv. další podmínky. MAS se v této etapě rozhodování o žádostech chce **řídít principem vstřícnosti a pomoci místním žadatelům** a v žádném případě nebude zvyšovat administrativní a sankční nároky.

III. **Kritéria vhodnosti** (“preferenční kritéria“), kterými se rozlišuje stupeň vhodnosti žádostí.

Kritéria odrážejí preferenci cílů (dopadů), výstupů a výsledků projektů. Nejsou tedy eliminační a většinou ani dichotomická (splnil – nesplnil), nýbrž jsou založena na kvantifikaci stupně plnění kritéria. V popisu kritérií (viz fiše) jsou většinou definovány jednotlivé stupně hodnocení předloženého projektu.

10.1 Registrace projektů

Propagace SPL v území MAS

O přípravě a postupném vzniku strategie byli průběžně informováni členové MAS a zainteresovaná veřejnost (www stránky MAS, e-maily, jednání pracovních skupin). Po přijetí Strategického plánu Leader bude:

- úplná strategie zveřejněna na www.pohodavenkova.cz ,
- vydán tištěný výtah SPL a distribuován na všechny obecní úřady, informační střediska a další místa,
- vydána tisková zpráva a poskytnuta regionálním deníkům a dalším médiím.

Postup a časový plán při vyhlášení příjmu žádostí

Příslušné orgány MAS (viz odd. 9.1) zajistí vyhlášení výzev k přijímání žádostí v souladu s fišemi uvedenými v příloze SPL. Ve zveřejňovaných výzvách budou ještě uplatněny **informační listy**, které upřesní požadavky, jež nemohly být zahrnuty do předepsaných fiší z důvodů neměnnosti formulářů.

Konkrétní termíny prvních výzev budou odvozeny od termínu schválení SPL k financování a uzavření Dohody o poskytnutí dotace v rámci PRV. MAS počítá typově s následujícím harmonogramem realizace opatření (viz *tabulka níže*).

MAS předpokládá, že každý rok budou pravidelně vyhlášeny dvě výzvy pro různá opatření. Prvním rokem, kdy se předpokládá, že tento systém bude fungovat, je r. 2009. První výzva bude vždy v první polovině kalendářního roku, aby mohly být projekty zaregistrovány na RO SZIF nejpozději koncem června. Druhá výzva bude na začátku druhého pololetí, aby mohly být vybrané projekty za registrovány během října.

	čtvrtletí/ rok									
	I/08	II/08	III/08	IV/08	I/09	II/09	III/09	IV/09	I/10	☛
podpis Dohody, příprava MAS	◇									
vyhlášení 1. výzvy, poradenství pro žadatele atd.		◇								
výběr projektů		◇								
realizace projektů			◇	◇	◇	◇	...			
průběžná kontrola realizace projektů			◇	◇	◇	◇	...			
vyhlášení 2. výzvy,				◇						

poradenství pro žadatele atd.										
výběr projektů				◇						
realizace projektů					◇	◇	◇	◇	...	
průběžná kontrola realizace projektů					◇	◇	◇	◇	...	

Informování konečných příjemců o možnosti předkládání projektů

Potenciální žadatelé/příjemci budou informováni o jednotlivých výzvách souběžně několika různými prostředky:

- bude uspořádán informační seminář pro zájemce na podávání projektů (pro každou výzvu zvlášť)
- bude vydána tisková zpráva do místního tisku
- výzva vždy zveřejněná na webových stránkách MAS a na webových stránkách jednotlivých obcí
- výzva vytisknutá na letáčích bude vyvěšena na plakátovacích plochách v obcích, bude k dispozici na obecních úradech a na dalších institucích
- výzva v elektronické podobě bude rozesílána všem členům MAS s výzvou jejího dalšího rozeslání vhodným potenciálním žadatelům
- podrobnější informace budou k dispozici v sídle MAS, budou vyhlášeny konzultační dny pro žadatele, popř. je možné se domluvit se zástupci MAS individuálně

Součástí každé výzvy bude fiše příslušného opatření. **Termín uzávěrky příjmu žádostí bude vyhlášen v dostatečně dlouhé lhůtě pro zpracování projektů.** MAS předpokládá minimálně 60 kalendářních dnů.

Školení potenciálních předkladatelů projektů

MAS rozlišuje školení (kdy se účastníci něco učí) a informační semináře (kdy se něco dozvídají, příp. kladou otázky). Pro potenciální předkladatele projektu vždy MAS uspořádá **informační semináře** (pro každou výzvu zvlášť). Termín školení bude většinou 25 dní po vyhlášení výzvy. Školení se vždy zúčastní projektový manažer s dalšími odborníky (členové z rozhodovacích orgánů MAS, externí poradci a lektori).

Mimo tato hromadná školení si mohou zájemci sjednávat **individuální konzultační schůzky**. Uvažuje se o dočasných kontaktních místech ve třech městech regionu (viz odd. 9.2).

Administrativní postupy příjmu a registrace projektů

Žadatelé mohou své projekty odevzdávat v sídle **MAS v obci Val**. Administrace žádostí bude probíhat v **souladu s pravidly pro MAS**. Osoby, které budou projekt registrovat, nejprve ověří oprávněnost předkladatele projektu nebo pověřené osoby.

Následně bude provedena **registrace projektu** a bude vystaveno **potvrzení o registraci**. Žadatel bude současně poučen, že **na odstranění formálních nedostatků bude mít lhůtu 5 kalendářních dnů** od doručení výzvy k nápravě. MAS bude vést seznam registrovaných projektů, každý projekt bude mít přiděleno své číslo.

Administrativní kontrola projektů

MAS vypracovala následující **systém výběru projektů**, jehož součástí je **administrativní kontrola**. Kontrola, zpracování a vyhodnocení žádostí proběhne celkově ve dvou stupních, z nichž každý má dvě části:

- 1.** v první fázi MAS **ověří způsobilost žadatele, náležitosti žádosti** (povinné přílohy, podpisy apod.), **přijatelnost projektu a způsobilé náklady** ke spolufinancování v souladu s pravidly;
- 2. schválení plnění formálních náležitostí** provede výběrová komise;
- 3.** v druhé fázi určí výběrová komise dva **nezávislé hodnotitele** pro každou přijatelnou projektovou žádost (členové MAS i externí hodnotitelé), kteří provedou nezávisle na sobě hodnocení podle předem

stanovených výběrových kritérií uvedených v příslušných fiších a tím posoudí vhodnost projektů, které prošly prvním kolem;

4. výběrová komise projedná a schválí výsledek hodnocení vhodnosti projektů k financování, v případě, že se posudky obou hodnotitelů budou výrazně odlišovat, bude projekt přidělen k posouzení třetímu nezávislému hodnotiteli.

Administrativní kontrola projektů se týká bodů 1 a 2 a MAS ji slučuje s kontrolou přijatelnosti žadatelů, projektů a nákladů. Okamžitým výsledkem administrativní kontroly je **zaregistrování žádosti, anebo podmíněné zaregistrování**, při němž bude žadatel vyzván, aby do 5 dnů opravil formální nedostatky žádosti.

Zástupce MAS provede **kontrolu povinných a nepovinných příloh** a posoudí, zda je projekt v souladu se SPL MAS POHODA venkova. O výsledcích kontroly bude informovat výběrovou komisi, která je projedná a schválí. Komise poté bude o výsledcích do 7 dnů souhrnně informovat RP SZIF.

Osoby, které se budou podílet na příjmu, administrativní kontrole a registraci projektů

Příjem, registraci, administrativní kontrolu a ověřování přijatelnosti bude zajišťovat **manažer MAS**, jeho odborná asistentka a (podle počtu žádostí) další 2-3 proškolení členové MAS.

Všichni zúčastnění nejprve podepíší **čestné prohlášení o nestrannosti** (předem budou vyloučeni rodinní příslušníci žadatelů a osoby jim blízké) a **důvěrnosti** (zákaz poskytování získaných informací druhým osobám).

10.2 Způsob výběru projektů

Postupy hodnocení přijatelnosti v návaznosti na kritéria přijatelnosti

Postup hodnocení projektů již byl popsán v oddíle 10.1 (v části týkající se administrativní kontroly projektů). Osoby určené MAS provedou hodnocení projektu **výhradně z žádosti, povinných a nepovinných příloh**. Specifická kritéria, včetně počtu bodů za míru jejich plnění, jsou uvedena v jednotlivých fiších (v části 26).

Způsob bodování v návaznosti na preferenční kritéria,

Bodování v návaznosti na preferenční kritéria budou provádět dva na sobě nezávislí hodnotitelé podle zveřejněných kritériích v příslušných fiších. Každý hodnotitel:

- určí počty bodů k jednotlivým kritériím
- v případě, že určí nejnížší nebo naopak nejvyšší hodové ohodnocení, musí uvést příslušný komentář
- provede součet všech bodů
- uvede, zda projekt „DOPORUČUJE“ či „NEDOPORUČUJE“ ke financování

Postupy při výběru projektů

Místní akční skupině POHODA venkova velmi záleží na plné transparentnosti výběrových postupů. MAS použije osvědčené postupy výběru projektů z operačních programů aj:

1. výběrová komise přidělí hodnotitelům projekty, s přihlédnutím k možnému střetu zájmů,
2. každý projekt budou hodnotit 2 hodnotitelé, v případě potřeby externí experti,
3. výsledkem každého hodnocení je počet dosažených bodů a slovní vyhodnocení: DOPORUČENO - NEDOPORUČENO k financování,

4. všem žadatelům, kteří mají přijatou (zaregistrovanou) žádost, budou písemně sděleny výsledky hodnocení a neúspěšným žadatelům bude sdělen důvod nedoporučení projektu k financování, resp. slabá místa jejich projektu.

Celý tento **postup je založen na práci hodnotitelů**, z nichž část může být externích (mimo MAS). Rozhodující slovo bude mít Výběrová komise MAS, která však již nebude jednotlivé žádosti hodnotit. Výběrová komise bude respektovat mínění hodnotitelů, pokud se shodují (s tolerancí např. ± 5 bodů – pro výsledné hodnocení se spočítá aritmetický průměr).

Bude-li velký bodový rozdíl (předem upřesní výběrová komise), resp. neshoda mezi hodnotiteli v závěrečném doporučení, **vyhodnotí projekt třetí nezávislý hodnotitel**. K jednání komise může být přizván poradce, který ovšem bude mít pouze poradní hlas.

Výběrová komise se dohodne na konečném hodnocení a výběru projektů k financování (předpokládá se dosažení konsensu). Výsledky jednání budou zpracovány do **závěrečné zprávy**, kde budou uvedeny počty bodů jednotlivých projektů, seznam hodnotitelů (bez informace, kdo kterou žádost hodnotil) a závěr o tom, které projektové žádosti jsou doporučené k financování.

Způsob zajištění osob podílejících se na hodnocení a výběru projektů

Hodnotitelem se může stát na základě jmenování výběrové komise **kterýkoli člen MAS nebo externí hodnotitel**. Externí hodnotitelé i členové MAS ve funkci hodnotitelů podepíší **čestné prohlášení o nestrannosti a důvěrnosti**, a dále budou stanovena a dodržena **pravidla pro přidělování žádostí k hodnocení**. Např. hodnotitel nebude hodnotit žádost, kterou podal žadatel a) z téhož sektoru, b) z téže oblasti (viz odd. 4.1 o rozdělení regionu) atp. Samozřejmě hodnotitelem nebude ten, kdo sám anebo jako partner podal projektovou žádost v tomtéž kole výzev.

Opravné postupy

Opravným postupem při hodnocení projektů je **existence třetího nezávislého hodnotitele** (v případě, že hodnocení prvních dvou se liší o předem stanovený počet bodů). Po schválení hodnocení výběrovou komisí je již výsledek neměnný.

Je však třeba dodat, že práce s žadateli nebude vedena v logice: prostudovat požadavky → doručit žádost → čekat na její přezkoumání → být vyzván k opravě nebo sankci. MAS bude jednak poskytovat poradenské služby pro zájemce o podání žádosti¹⁶, jednak průběžně komunikovat včetně období mezi schválením dotace a uzavřením smlouvy o financování. Tím se MAS vyhne nutnosti zatěžovat svůj aparát dodatečnými opravnými postupy. Cílem je zvýšit kvalitu podávaných žádostí, vyhnout se byrokracii a zůstat vstřícný vůči všem zájemcům.

10.3 Realizační část

Administrace v průběhu realizace projektů

MAS POHODA venkova zajistí veškerou činnost předepsanou vyhlášovatelem PRV a uvedenou v pravidlech. V rámci administrace realizace projektů MAS zajistí:

- vedení složek projektů – odpovídá manažer MAS
- ex-ante in-situ (tj. před zahájením na místě realizace) hodnocení přijatých projektů – odpovídá zástupce monitorovacího výboru

---

¹⁶ Poradenská činnost zaměstnance nebo člena MAS bude evidována, aby bylo zřejmé, kdo komu poskytuje radu.

- průběžné zprávy příjemců (s rozlišením na investiční a neinvestiční projekty) – odpovídá manažer MAS
- konečné vyhodnocení projektu (ex-post) – odpovídají manažer MAS a předseda monitorovacího výboru

Vedení složek projektů

Každý projekt bude evidován a archivován v tzn. složce projektů. Složka projektů bude mít **fyzickou** (papírovou) a **elektronickou verzi**. Za správné vedení složek zodpovídá manažer projektů, tj. že ve složkách:

- budou projekty na předepsaných formulářích
- bude jednotný systém označování projektů ve fyzické i elektronické podobě
- bude kontinuální a úplná dokumentace každého projektu (od podání projektové žádosti až po závěrečné vyhodnocení projektu)
- pro každý projekt budou na samostatném listě zaznamenávány důležité milníky (rozhodnutí, úkony, jednání)

Vytvoří se rovněž centrální evidence dokumentů z projektů.

Administrace proplácení projektů

Proplácení projektů bude zajištěno v souladu s budoucími požadavky MZe, resp. SZIF. MAS POHODA venkova předpokládá, že Ministerstvo zemědělství a SZIF zajistí **zálohové financování**. V takové případě budou projekty propláceny následujícím způsobem:

- 30 dnů od podepsání smlouvy o financování projektu obdrží příjemce 25 % způsobilých výdajů projektu,
- další zálohy budou poskytovány na základě čtvrtletních monitorovacích zpráv a to až do výše 90 % způsobilých výdajů,
- 10 % dotace obdrží příjemce po řádném ukončení, vyúčtování a administrativním schválení projektu.

V případě **nezajištění zálohového financování** obdrží příjemce 100 % dotace až po řádném ukončení, vyúčtování a administrativním schválení projektu. V případě, že by tato situace nastala, je možné, že mnoho kvalitních projektů u kapitálově slabších žadatelů (především drobní živnostníci, NNO a další) **své projekty vůbec nebudou realizovat**.

Metodika plánování a provádění kontrol projektů

Kontroly, které bude provádět vždy **zástupce monitorovacího výboru spolu s pracovníkem kanceláře MAS**, budou prováděny v několika stupních (ex-ante, v mezidobí, po skončení), a to pravidelně i nepravidelně. U všech žadatelů budou probíhat kontroly realizace projektů dle předem vytvořených **plánů kontrol**.

Mimo obecné schéma monitorovací výbor vždy po ukončení výběru projektů v dané výzvě stanoví přesný harmonogram kontrol příjemců, resp. stavu realizace projektů. Uplatní se zde „**metoda Semaforu**“ popsaná v odd. 10.6.

Průběžně se bude sledovat realizace projektů v souladu s předloženou dokumentací, na kterou byl příspěvek přidělen a zároveň bude průběžně sledováno naplňování monitorovacích ukazatelů tak, aby byla SPL naplňována jako celek. Každá kontrola bude žadateli oznámena v dostatečném předstihu, aby mohl být kontrole přítomen. Výsledkem kontroly bude **zápis**, který podepíše příjemce dotace a zástupci MAS, kteří kontrolu provedli.

Osoby podílející se na administraci a kontrole realizace projektů

Na administraci a kontrole projektů se budou podílet **členové monitorovacího výboru a pracovníci kanceláře MAS.**

10.4 Kontrola činnosti MAS

Zajištění kontroly činnosti jednotlivých pracovníků MAS

V současné době provádí kontrolu především předseda MAS. Po schválení žádosti na realizaci této strategie, MAS předpokládá, že budou zaměstnáni další pracovníci nebo najati externí experti pro různé činnosti. Podmínky spolupráce budou uvedeny ve smlouvách s těmito lidmi. Jednotliví pracovníci budou kontrolováni v rámci pracovněprávních vztahů, kteří se řídí **zákony ČR a interními předpisy**, které MAS vytvoří.

Kontrola účetnictví MAS

Po skončení každého účetního období (podle předpokladu MAS je to konec roku), zajistí MAS **externí finanční audit**. MAS bude také průběžně sledovat a evidovat čerpání fin. prostředků na pokrytí režijních nákladů - MAS zajistí oddělené vedení účetnictví. Všechny účetní doklady budou řádně zaúčtovány v souladu s platnými předpisy. Na čerpání prostředků bude rovněž dohlížet revizní komise.

Sebehodnocení výsledků práce MAS

Pomocí následujících forem bude MAS zjišťovat, jak se vyvíjí, jak je úspěšná a jak působí navenek:

- 1. Hodnocení úspěšnosti MAS (min. 1 x ročně):** zjišťování, nakolik MAS plní své cíle, a to jak v rámci realizace Strategického plánu Leader, tak mimo něj (v souladu se svým posláním a dlouhodobými cíli – viz též Stanovy MAS).
- 2. Hodnocení rozvinutosti MAS (min. 1 x ročně):** zjišťování pokroku v rozvoji vnitřních podmínek a kapacit pro další činnost MAS.
- 3. Hodnocení image MAS „na veřejnosti“ (min. 1 x ročně):** zjišťování, jak MAS působí vůči svému okolí, jak jí vnímá veřejnost a jiné instituce.

10.5 Archivace

Plán archivace dokumentace

Plán archivace byl již částečně popsán v oddíle 10.3 - vedení složek projektů. Veškerá dokumentace bude archivována ve fyzické a pokud to bude možné, tak také v elektronické podobě. Účetní doklady budou archivovány v souladu se zákonem o účetnictví a s dalšími souvisejícími předpisy. Doba archivace bude záležet na povaze a důležitosti dokumentů a bude od 3 do 5 let. Doklady podléhající finančnímu auditu budou archivovány 10 let.

Technické zázemí pro archivaci

Dokumenty budou archivovány za běžných podmínek:

- fyzické dokumenty v šanonech (krabicích) a uskladněny tak, aby bylo zabráněno jejich poškození,
- elektronické dokumenty budou zálohovány na discích v počítači a na DVD nebo CD. Druhé kopie budou pro případ zničení, či odcizení uloženy na jiném místě v regionu, např. u předsedy MAS.

Archiv bude uložen v kanceláři MAS.

10.6 Monitoring

Plán monitoringu

Systém monitorování – včetně potřebných ukazatelů výstupů a výsledků – považuje MAS za jednu z nejvýznamnějších složek vlastní práce. Proto rozpracovala **vlastní soustavu ukazatelů** a použila ji

a) ve fiších jednotlivých opatření,

b) pro hodnocení vlastní činnosti na úrovni celé MAS, resp. regionu (viz odd. 6.6), c) pro vytvoření systému průběžného monitoringu a hodnocení.

Ve fiších jednotlivých opatření jsou stanoveny ukazatele, které indikují pokrok v naplňování cílů opatření. Jejich celkový přehled je v tabulce (ve sloupci vpravo je počet opatření, v nichž se daný indikátor vyskytuje):

	1	2	3	4	5	6	7	8	Σ
počet partnerských projektů (alespoň 1 partner příjemce s výrazným podílem na přípravě a realizaci projektu)		x			x	x	x		4
počet projektů zaměřených převážně či přednostně na mladé lidi do 30 let nebo na ženy nebo realizovaných těmito skupinami		x					x	x	3
objem investic (v tis. Kč) do ochrany životního prostředí, ekologicky příznivých podnikatelských aktivit a údržby krajiny vč. vlastních prostředků příjemců	x	x							2
počet podniků se zavedenou novou technologií nebo inovovanými produkty	x	x							2
počet strojů a technologických zařízení zakoupených nebo instalovaných pro zlepšení vzhledu obcí, služby občanům a zpracování obnovitelných zdrojů energie		x	x	x	x	x			5
počet nově založených mikropodniků		x							1
počet místních produktů nově certifikovaných značkou „ORLICKÉ HORY - originální produkt“		x							1
počet nově vybudovaných nebo rekonstruovaných objektů určených cestovnímu ruchu			x				x		2
počet nových lůžek v ubyt. zařízeních			x						1
počet projektů obcí realizovaných metodami komunitního plánování (s účastí veřejnosti)				x	x				2
počet km nových nebo rekonstruovaných komunikací (včetně chodníků)				x					1
počet nových nebo rekonstruovaných objektů občanské vybavenosti a nově zavedených služeb v obci					x	x			2
počet ukončených kurzů o rozsahu minim. 3 výukové dny pro účastníky z regionu								x	1
celkem	2	7	3	3	4	3	3	2	

Jak je vidět, MAS používá jak specifická kritéria (pro konkrétní opatření), tak nesespecifická, která se mohou uplatnit ve více opatřeních. To jsou především ukazatele počtu partnerských projektů a počtu projektů se zapojením mladých lidí a žen. To odráží snahu MAS využít plně metodu Leader. **Specifická kritéria** naproti tomu charakterizují zvláštnosti každého opatření a odrážejí nejvíce ceněná preferenční kritéria při výběru projektů (kritéria s nejvyšším max. počtem bodů – viz fiše příloze).

Monitorovací zprávy budou rovněž využívány pro evaluaci projektů. Monitorovací a evaluační aktivity jsou nedílnou součástí práce vedení MAS.

Při monitoringu se budou dodržovat následující zásady:

- monitoring se po **věcné stránce zaměří** na průběh realizace strategie a jednotlivých projektů, na sledování výdajů a vývoje nákladů s ohledem na průběh implementace, na dosahování plánovaných výsledků (viz zejména monitorovací ukazatele) a na posouzení, do jaké míry vedou dosahované výsledky k celkovému poslání MAS,
- monitoring MAS chápe jako **průběžný poznávací proces**, kdy jsou shromážděné poznatky analyzovány a zjištěné výsledky se promítají do rozhodnutí na úrovni monitorovacího výboru,
- průběh monitorovacího procesu a jeho výsledky se budou pravidelně zaznamenávat ve formě **monitorovacích zpráv** podle předepsané nebo běžné osnova.

Metoda Semaforu

MAS pro svou potřebu použije jednoduchý **systém diferenčního monitoringu a kontrol projektů**. Spočívá v tom, že všechny nově schválené projekty jsou rozděleny do tří skupin podle několika kritérií. Každá skupina bude mít jinak náročnou proceduru kontrol a monitoringu. Žadatelé a projekty zařazené do červené skupiny budou kontrolováni podrobněji a častěji než do žluté, příp. zelené.

Hlavním účelem celého systému je pomáhat žadatelům s realizací projektu a tím snižovat riziko neúspěchu. Proto bude veden velmi neformálně a vstřícně. V žádném případě nebude sloužit zbytečnému „kontrolování shora“. Jeho podstatou je účast, pomoc, konzultace, koordinace.

Uvádíme příklady kritérií, kterými se kumulují příznaky pro zařazení do té či oné skupiny:

příznak pro:	červenou	žlutou	zelenou
znalost žadatele členy výběrové komise nebo monitorovacího výboru (spolehlivost apod.)	(téměř) žádná	částečná	výborná
stupeň inovativnosti projektu	vysoká	střední	nízká nebo žádná
objem přiznané dotace	přes 1 mil. Kč	300 – 1000 tis. Kč	do 300 tis. Kč
v minulosti již úspěšně realizoval projekt podpořený z veř. zdrojů (kraj, ČR, EU)	ne	ano, malý projekt nebo jako partner	ano, vícekrát nebo velký projekt
délka realizace projektu	více než 1 rok	0,5 – 1 rok	půl roku
...			

Nejsou tu zapotřebí exaktní ukazatele a definice. Podle toho, jaké příznaky převažují, je žadatel se svým projektem zařazen do jedné ze skupin. Při rovnoměrném rozložení příznaků je zařazen do žluté skupiny. Např. projekt žadatele, který dosud s MAS nekomunikoval, přitom má běžný projekt v délce 6 měsíců a s nízkým stupněm inovace, bude pravděpodobně zařazen do žluté skupiny.

Příslušnost ke skupině nevyjadřuje pochybnosti o důvěryhodnosti žadatele, nýbrž míru nejistoty (rizika) místní akční skupiny.

Konkrétní plány kontrol pro jednotlivé skupiny budou v detailu stanoveny až podle výsledku žádosti o financování SPL. Předpokládá se, že pro červenou skupinu budou navrženy kontroly každý 1-2 měsíce, častější předkládání zpráv o postupu apod.

Způsoby ověřování monitorovacích kritérií

MAS bude dbát na to, aby monitorovací kritéria uvedená v předchozí části byla **jednoznačně vymezená, výstižná, kvantifikovatelná a snadno ověřitelná.**

Ke sledování a vyhodnocování plnění monitorovacích kritérií bude MAS používat:

- monitorovací zprávy příjemců,
- vlastní poznatky zejména z uskutečněných kontrol, poznatky projektového manažera MAS a členů řídicích orgánů MAS,
- celkovou evidenci výstupů a výsledků dosažených v souvislosti s realizací strategie.

Jak je patrné z fiší v příloze, **jsou preferenční kritéria provázána na monitorovací indikátory.**

10.7 Vyhodnocení SPL (evaluace)

Plán vyhodnocování

Vyhodnocení SPL se bude skládat ze souboru činností (především hodnocení předem stanovených ukazatelů), které budou vykonávat předseda MAS spolu s programovým výborem a monitorovacím výborem. Další informace již byly vyžádány a tedy popsány v odd. 10.4.

Postupy vyhodnocování

Postupy vyhodnocování jsou obdobné jako v části 10.3 - „metodika plánování a provádění kontrol projektů“. Pracovníci, kteří budou evaluaci provádět, budou sledovat vybrané ukazatele plnění celého SPL.

V případě, že by hrozilo, že některý ze stanovených cílů by nebyl včas nebo úplně splněn, budou provedena **opatření k nápravě** (např. intenzivní propagační kampaň před další výzvou, uspořádání mimořádného informačního semináře, osobní jednání s potenciálními žadateli apod.).

Zajištění evaluace (ex-ante, ad-hoc, on-going, ex-post)

ex-ante	provedou evaluátoři před podáním žádosti (ověří splnitelnost vybraných cílů)
ad-hoc	(případ od případu), tento druh evaluace bude zajištěn jen v případě potřeby (nahodile , při zjištění nedostatků)
on-going	evaluaci v průběhu realizace strategie budou zajišťovat evaluátoři za přispění informací od výběrové komise nebo jiných rozhodovacích orgánů či členů MAS. Budou průběžně sledovány a vyhodnocovány cíle, které jsou plněny SPL.
ex-post	po skončení realizace strategie provede evaluační skupina závěrečné vyhodnocení plnění všech stanovených cílů a indikátorů

Návrh způsobu zpracování výsledků vyhodnocování do SPL,

Zjištěné výsledky evaluátorů budou zpracovány do **evaluační zprávy**, ve které budou uvedeny i **návrhy na zlepšení plnění monitorovacích ukazatelů** (v případě jejich opožděného plnění nebo neplnění). Archivace těchto zpráv bude v souladu s oddílem 10.5.

Zveřejňování výsledků SPL a vyhodnocování

Výsledky SPL a její vyhodnocení bude zveřejněno na obvyklých a dostupných místech (především webové stránky MAS, popř. jednotlivých obcích). Výsledky evaluace budou zveřejněny v nejkratším možném termínu po ukončení a vyhodnocení realizace SPL.

10.8 Propagace MAS

Propagace činnosti MAS

Propagace MAS bude obdobná, jako je již popsáno v oddílech 7.3 a 10.1, tj. webové stránky MAS a jednotlivých obcí, tiskové zprávy v místním tisku, informování místním rozhlasem, letáčky, krátké

informační výstupy na různých akcích, které MAS nepořádá, ale zúčastňuje se jich, propagační akce na různých veletrzích a výstavách, distribucí svých propagačních materiálů - regionu MAS POHODA venkova i v regionech partnerů apod.

MAS bude využívat každou příležitost, aby prezentovala svoji činnost.

Informování obyvatelstva, zájmových skupin, oborových sdružení apod.

viz předchozí část

Zhodnocení účinnosti propagace MAS

Podle formy propagace, kterou MAS zvolí, bude následovat i zhodnocení. Např.: počty návštěvníků webových stránek, účast na jednotlivých akcích, nově přihlášení členové do MAS, noví partneři, počty podaných žádostí o financování projektů, ohlasy, připomínky (pisemným, telefonickým nebo osobním sdělením) atd.

V případě nízké účinnosti některé z forem propagace, změní MAS daný způsob propagování nebo jej použije pro jinou cílovou skupinu.

Aktualizace www stránek

Webové stránky MAS budou aktualizované podle potřeby, minimálně však 1 x za měsíc. Zástupci MAS předpokládají, že aktualizace webu bude vždy v souvislosti s některou z akcí související s MAS nebo s regionem (informace kdy se co bude konat a následně dosažené výsledky).

Plán informovanosti o činnosti a výsledcích

MAS předpokládá, že i nadále bude pravidelně informovat své členy i ostatní obyvatele regionu formami, které již byly uvedeny v tomto oddíle. Mimo to, budou **všechny informace dostupné v sídle MAS**. V případě, že by některý z občanů či podniků potřeboval více informací, může si sjednat se zástupcem MAS osobní schůzku.

11 ZAPOJENÍ ŽEN, MLADÝCH LIDÍ A ZEMĚDĚLCŮ

Uplatnění či zapojení žen, mladých lidí a zemědělců do přípravy a realizace SPL je pro MAS POHODA samozřejmou zásadou uplatnění metody Leader. Projevuje se v několika formách:

1. Tyto skupiny **jsou přímo zastoupeny v rozhodovacích orgánech MAS**, jako jsou programový výbor a výběrová komise.

Mladí lidé:

Renata Holečková - členka výběrové komise

Ženy:

Eva Skalická - programový výbor

Eva Smažiková - výběrová komise

Libuše Brandejsová - výběrová komise

Renata Holečková - výběrová komise

Zemědělci:*Otakar Krásný* - programový výbor*Jiří Petr* - programový výbor*Renata Holečková* - výběrová komise

2. Tito členové MAS **si vytvořili vlastní tématické pracovní skupiny**, v nichž se seznamovali se zásadami metody Leader, s přípravou SPL a přinášeli připomínky a náměty pro obsah SPL.

Mladí lidé:*Renata Holečková* – členka výběrové komise*Vít Klouček* – člen Valné hromady*Tomáš Vidlák* – manažer MAS*Pavel Bednář* – expert přes tvorbu a tisk dokumentů, propagačních materiálů a pořizuje obrazovou dokumentaci činnosti MAS**Ženy:***Eva Skalická* – programový výbor*Eva Smažíková* – výběrová komise*Libuše Brandejsová* – výběrová komise*Renata Holečková* – výběrová komise**Zemědělci:***Otakar Krásný* – programový výbor*Jiří Petr* – programový výbor*Václav Kárník* – člen revizní komise*Jiří Jiránek* – člen Valné hromady*Pavel Mádr* – člen Valné hromady*Pavel Holeček* – člen Valné hromady*Miloš Valtera* – člen Valné hromady*Ivo Štěpán* – člen Valné hromady*Zdeněk Pavlíček* – člen Valné hromady*Jan Moravec* – člen Valné hromady

3. Výrazem aktivity těchto pracovních skupin jsou i návrhy **opatření, v nichž jsou ženy, mladí lidé a zemědělci preferovaným příjemcem či beneficentem**. Jde se zejména o tato opatření SPL:

č.	název opatření	preferovaným příjemcem je anebo preferovaný projekt je zaměřen na...
1	Konkurenceschopnost	zemědělci, mladí lidé a ženy
2	Firmy a produkty	zemědělci, mladí lidé a ženy
3	Cestovní ruch	zemědělci, mladí lidé a ženy
4	Infrastruktura	-
5	Obč. vybavenost I	-
6	Obč. vybavenost II	-
7	Kulturní dědictví	mladí lidé a ženy
8	Vzdělávání	částečně zemědělci, mladí lidé a ženy

Uvedené skupiny jsou buď přímo preferovány jako příjemci, anebo žadatel dostává preferenční body za to, že v projektu doloží, že uvedené skupiny se účastní přípravy projektu, realizace projektu anebo z něho mají přímý prospěch. Viz fiše příslušných opatření, odd. 26.

Vysoký podíl zemědělských subjektů (jednotlivců a organizací) v MAS a jejich aktivita v předkládání návrhů na financování potřeb v regionu se odrazila v rozmanitých možnostech financování jejich záměrů. Jako příjemci či jako koneční beneficenti jsou zastoupeni v opatřeních č.

1, 2, 3 a 8. Teoreticky vzato – při neúčasti jiných způsobilých příjemců – by mohli čerpat až 35 % všech prostředků. Svědčí to o řádném promítnutí zájmů této významné skupiny do strategického plánu Leader.

Výrazná je také aktivita zemědělských podnikatelů v pracovních skupinách, které byly sestaveny v době dokončování SPL (viz odd. 9.1).